

OŽIVENÍ KTERÉ STOJÍ ZA TO

**VÝZVA K SLUŽBĚ,
SPRAVEDLNOSTI
A MILOSRDENSTVÍ**

MODLITEBNÍ TÝDEN MLÁDEŽE 2013

Oživení, které stojí za to

Již od dávnověku to byli vůdci národa, kteří vyzývali lid k duchovnímu oživení. A lid na toto volání slyšel. Kdysi dávno je Bůh povolal, aby byli jeho lidem. Právem si uvědomovali, že nastal čas, aby svůj život znovu soustředili na něj. Byli přesvědčeni, že Bůh jim požehná v mnohem větší míře. Začali se scházet každý den, aby spolu uctívali Boha, modlili se a prosili o Boží sílu a přítomnost. Studovali Písmo a navzájem se povzbuzovali. Někteří se dokonce pravidelně postili. Chtěli tak vyjádřit své odevzdání a touhu po větší svatosti.

Ale zdálo se, že si Bůh jejich snahy nevšímá a na jejich prosby neodpovídá. A přitom to mysleli vážně. Jejich modlitby vypadaly velmi upřímně. I bohoslužby se konaly mnohem častěji. Přesto lid necítil, že by byl blíže Bohu. Znásobili proto své úsilí. Mysleli si, že Bůh od nich žádá plnější odevzdání, větší upřímnost a věrnost. Ještě více se modlili. Více studovali. Více ho uctívali. Více dávali. Více si odříkali.

Po čase je to začalo unavovat. Někteří se dále pravidelně postili. Jiní to pomalu vzdávali a vraceli se k před-

chozímu běžnému životu. Pokud Bůh nepřijímá jejich modlitby a oběti, pokud na ně neodpovídá výjimečným způsobem, zřejmě se o ně až tak nezajímá. Možná ani nejsou jeho lidem. Kým vlastně jsou? Proč si vůbec myslí, že jsou nějakým zvláštním národem?

Pak se však na scéně objevil prorok. Izajáš byl pro své razantní výroky znám v celém národě. Tvrdil, že mluví ve jménu Boha. Při návštěvách chrámu upoutal pozornost lidí. Jeho slova se ozývala po městě jako pronikavý zvuk polnice. Izajáš měl poselství od Boha.

Proč nevidíš, jak se postíme? Proč si nevšímáš našeho pokání? ptal se lid Boha, když konečně dokázal vyjádřit frustraci z toho, co prožíval.

Izajáš je ujistil o tom, že Hospodin spatřil jejich snažení, ale že to na něj nezapůsobilo. Neocenil jejich skutky, jejich snaživost. Zbožné úsilí lidu se jaksi míjelo s cílem, ke kterému je Bůh toužil dovést.

PROBLÉM S NÁBOŽENSTVÍM

Ze starozákonních příběhů víme, že věrnost Božího lidu a jeho vztah k Bohu procházely v dějinách různý-

mi výkyvy. Jednou byli nahoře, jindy dole, ostatně jako mnozí z nás. Když izraelské a judské království prožívalo světlejší období, lid se navracel do chrámu a uctíval Hospodina. Avšak ani ty nejzbožnější snahy je neodvrátily od nepravostí a egoismu, jež se projevovaly v běžném životě. Od proroků víme, že neměli zájem o druhé, nepomáhali potřebným, nesloužili druhým. Bez ohledu na to, jakou zbožnost projevovali během obřadů a bohoslužeb, hudbou a písněmi nemohli překřičet pláč a křik chudých a utlačovaných.

Prorok Ámos svým současníkům vytýkal: „Bažíte po ubožákovi a chcete odstranit pokorné v zemi“ (Am 8,4). Nemohli se dočkat, kdy skončí sobota a novoluní, aby mohli opět otevřít trh a vrátit se ke svým nečestným obchodům, při kterých kupovali „nuzáky za stříbro, ubožáka pro pár opánků“ (Am 8,6). Těmto trhovcům Ámos pokládá nepříjemné otázky: *Nač se trápíte s formálním náboženstvím, když se neštítíte žádné formy vykořisťování? Jak to, že vám jde v první řadě o váš zisk?*

Nikdo z nás nejspíš neobchoduje nečestně, neokrádáme své zaměstnance o mzdu a neutlačujeme vědomě druhé. Avšak využíváme všech příležitostí, ve kterých můžeme projevit zájem o druhé? Jsme připraveni pomoci těm, kterým někdo ublížil nebo jim ukřivdil? Povzbuzujeme ty, kteří jsou osamělí, nemocní a zapomenutí?

Prostřednictvím svých proroků Bůh rázně vyjádřil zklamání nad jejich zbožností a bohoslužbami. Trápilo jej, že jsou lhostejní vůči zlu, které je obklopuje. Napomíná ty, kteří si nevší-

mají ukřivděných a ignorují zlo, které je na nich pácháno. Čteme, že Bůh „nenávidí“ náboženské svátky a slavnosti. Nemůže vystát obětní dary, hudbu a svolaná shromáždění. Celý jejich náboženský život byl bez skutků milosrdenství zcela zbytečný.

U proroka Micheáše v 6. kapitole je uveden výčet přehnaných projevů uctívání Boha. Má dokonce vzestupnou tendenci. Prorok začíná zápalnou obětí a přechází k oběti z tisíců beranů a k deseti tisícům potoků oleje (v. 7). Následuje něco strašného – ale v té době ne neznámého – oběť prvorozeného dítěte. Copak si takto mohou získat Boží přízeň a odpuštění? Je to snad něco, co požaduje Hospodin?

Odpověď je velmi jednoduchá, hluboká a plná úcty: Hospodin žádá „jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem“ (Mi 6,8).

NÁVRAT K 58. KAPITOLE PROROKA IZAJÁŠE
Prostřednictvím proroka Izajáše Bůh odpovídá na snahu svého lidu o oživení. *Chci od vás takovouto bohoslužbu: Chci, abyste sloužili těm, kteří potřebují vaši pomoc. Pomozte lidem osvobodit se od toho, co je svazuje. Pomozte jim žít tak svobodně, jak jen to je možné. Nasyťte hladové. Poskytněte přístřeší bezdomovcům a těm, kteří to potřebují. Podělte se o oděv s těmi, kteří si nemají co obléci (viz Iz 58,6.7).* I když toho sami nemáme moc, třeba je to víc, než má někdo jiný. Bůh nás vyzývá, abychom byli ve všem, co máme, štědrí vůči těm, kterým můžeme pomoci.

Taková služba není jen něco pozitivního a prospěšného. Podle těchto

veršů je to způsob, jak máme uctívat Boha. Není to pravda jediný způsob, jak jej můžeme uctívat. A přesto je zajímavé, že Bůh prostřednictvím proroka Izajáše vyzývá svůj lid, jenž touží po oživení, aby v první řadě změnil svůj postoj k uctívání. Zdá se, že v Božích očích je tato forma uctívání lepší než mnohé zažitě tradiční způsoby, zejména pokud jsou přitom zanedbávány potřeby druhých.

Uctívání se netýká jen našeho nitra. Je to něco, co přináší požehnání všem. Ježíšův Duch a věrnost Bohu se v životě křesťana projevují tím, že se orientuje na druhé. Naše duchovní obnova se tedy netýká jen nás, ale souvisí s chudými, utiskovanými, nemocnými a hladovými. „Pravým smyslem náboženství je vysvobodit lidi z pout hříchu, odstranit nesnášenlivost a útlak a podporovat spravedlnost, svobodu a pokoj“ (Seventh-day Adventist Bible Commentary, 4. sv., s. 306).

U Izajáše 58,8–12 Bůh slibuje, že takový způsob uctívání požehná. Ujišťuje lid o tom, že přestanou-li být soustředěni sami na sebe, najdou jej a On sám v nich bude působit. Jejich prostřednictvím přinese uzdravení a obnovu. Po takovém oživení lid toužil. Toužil po obnově naděje a pravého smyslu života. Toužil po tom, aby si mohl zcela konkrétně uvědomovat Boží přítomnost v životě i ve společenství. „Tehdy zavoláš a Hospodin odpoví, vykřikneš o pomoc a on se ozve: ‚Tu jsem!‘ Odstraníš-li ze svého středu jho, hrozící prst a ničemná slova, budeš-li štědrý k hladovému a nasytíš-li ztrápeného, vzejde ti v temnotě světlo a tvůj soumrak bude jak poledne“ (Iz 58,9).

SPOLEČNÉ PROŽÍVÁNÍ SOBOTY

Je zajímavé, že Izajáš 58 dává také do souvislosti tento způsob uctívání (službu bližním) s nalezením „rozkoše v Hospodinu“, jež je zde spojena s radostí ze zachovávání soboty. Tato pasáž je nám adventistům blízká. Sobota je dar, který dostáváme každý týden. Jsme vyzýváni k tomu, abychom na ni pamatovali a ctili ji. Sobota je symbolem Boží milosti – připomíná nám, že spasení není něčím, co jsme si sami vydobyli, ale nezaslouženým darem. Je odrazem našeho chození s Bohem (Mi 6,8).

Sobota je cenným prvkem v našem vztahu s Bohem. Navíc má v sobě něco, co by mělo měnit náš vztah k druhým. Prostřednictvím soboty se máme o tuto milost a Boží přízeň dělit s ostatními. V souvislosti s těmito verši Ellen Whiteová poznamenala: „Ti, co zachovávají Hospodinovu sobotu, mají zodpovědnost prokazovat milosrdenství a dobročinnost“ (Welfare Ministry 121).

Už při letním přečtení Desatera (Ex 20) si můžeme povšimnout jedné zvláštnosti – čtvrté přikázání je v porovnání s ostatními popisnější a detailnější. Zatímco některá přikázání jsou jednoslovná, čtvrté přikázání dává odpověď i na otázky typu proč, jak a kdo má „pamatovat na den sobotní“.

Přitom je důležité, na koho se toto přikázání soustřeďuje. Sigve Tonstad ve své knize *The Lost Meaning of the Seventh Day* píše, že tento příkaz je jedinečný ve všech kulturách světa. Všimá si toho, že příkaz zachovávat sobotu „určuje prioritu zdola nahoru, a ne shora dolů. Nejprve bere v úva-

hu nejslabší a nejzranitelnější členy společnosti. Zvláště jmenování jsou ti, kteří nejvíce potřebují odpočinek – otroci, cizinci a dobytek. Odpočinek sedmého dne ocení chudí (lidé s menšími právy), ba i nemá zvířata“ (s. 126.127).

Čtvrté přikázání zdůrazňuje, že sobota je den, ze kterého se má každý těšit. V tomto právu jsme si všichni rovni. Pokud jste během týdne v pozici zaměstnavatele, nemáte právo nutit své zaměstnance pracovat v sobotu, protože Bůh jim dal den odpočinku. Jste-li od pondělí do pátku studenty nebo zaměstnanci, sobota je vám připomínkou toho, že jste byli stvořeni a vykoupeni Bohem. Bůh nás zve, abyste to spolu oslavili. Nemysli v tento den na své běžné povinnosti a úkoly. I ti, co sobotu nezachovávají – „host, který žije v tvých branách“ (Ex 20,10) – by z ní měli mít prospěch, je-li v možnostech těch, kteří sobotu zachovávají, aby to zařídili.

Pokud se v tento den soustředíme na věci, které jsou mnohem důležitější než to, co nás zaměstnává během týdne, neudiví nás, že Izajáš nazývá den odpočinku rozkošným (Iz 58,13). I tyto verše nám připomínají zaslíbení o obnově a stále se prohlubujícím vztahu s naším Bohem (v. 14).

JEŽÍŠ A ZBOŽNÝ LID

Ježíš velmi dobře znal poselství 58. kapitoly proroka Izajáše. Žil životem plným lásky a služby. Jeho zájem o druhé, základy, uzdravení a mnohá podobenství jsou příkladem oddanosti a věrnosti Bohu. Náboženští představitelé se proti němu ostře vymezovali.

Zároveň se však sami stali terčem nejtvrdší Ježíšovy kritiky.

Podobně jako zbožný lid za Izajáše, i lidé v Ježíšově době tvrdě pracovali na své zbožnosti. Věřili, že si náboženskými praktikami zajistí výjimečný vztah s Bohem. Současně však vykořisťovali chudé a zanedbávali potřebné (Mk 12,38–40). Jejich bohoslužba nebyla v souladu s jejich spravedlností. Ježíš takové pokrytectví rázně odsoudil.

V 23. kapitole Matoušova evangelia nacházíme Ježíšovo nejvarovnější kázání. Ježíš těmito lidem vytykal, že i přes úpornou snahu dosáhnout dokonalé zbožnosti nepomáhají těm, kteří jsou v životě nějakým způsobem znevýhodněni. Neprojevují druhým náležitou péči. Takové náboženství považoval za břemeno, které jim dělá život ještě těžším. Ježíš řekl, že zavírají lidem nebeské království, sami nevcházejí a zabráňují těm, kdo chtějí vejít (Mt 23,13).

Jako ozvěna proroků, kteří žili před staletími, i Ježíš otevřeně mluvil o rozporu mezi jejich náboženskými praktikami a bezprávím, nad kterým přivírali oči a z něhož těžili. „Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Odevzdáváte desátky z máty, kopru a kmínu, a nedbáte na to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost“ (Mt 23,23). Pak dodal, že dodržování pravidel a náboženských obřadů není samo o sobě špatné, ale nesmí nahradit „to, co je v Zákoně důležitější: právo, milosrdenství a věrnost“, což je ozvěnou Micheášovy výzvy k pravé zbožnosti a skutečnému oživení.

IZAJÁŠOVA VÝZVA A ZASLÍBENÍ

Nevíme, jak zareagovali první posluchači Izajášovy výzvy k duchovnímu oživení, ale je jasně patrné, že Ježíš stál před stejnými náboženskými problémy. Zřejmě vždy potkáme lidi, kteří jsou spokojeni se svým běžným náboženským životem a necítí žádnou potřebu jej měnit. Vždy se ale najdou i ti, kteří odpovídají na výzvu uctívat Boha způsobem, jenž dokáže změnit nás i lidi kolem nás. Proto je hlas Izajáše až dodnes tak aktuální.

Ellen Whiteová připomíná, že pro církev je důležité, aby dbala na principy a jednání popsané v Izajáši 58. kapitole: „Pozorně si čtete tuto kapitolu. Uvědomte si, jaká služba přinese život do našich sborů. Evangelium se bude šířit naší štědrostí i naší prací. Když potkáte trpící, kteří potřebují pomoc, poskytněte jim ji. Když potkáte hladové, dejte jim jíst. Tím se zapojíte do Kristovy služby. Dobročinnost byla Mistrovým svatým dílem. Všude povzbuzujte náš lid, aby se zapojil do tohoto díla.“ (Welfare Ministry 29)

Pokud skutečně chceme upřímně následovat Ježíše, zaměřme se na druhé. Pokud skutečně chceme zachovávat sobotu, dovolme, aby naším prostřednictvím bylo její požehnání přínosem pro všechny. Pokud opravdu toužíme po oživení, budeme pro druhé požehnáním.

OTÁZKY

1. Přečti si první část z 58. kapitoly Izajáše. Čím byl narušen vztah mezi Bohem a jeho lidem?
2. Uvažoval jsi o tom, že zachovávání práva a prokazování laskavosti je také způsob, jak máme uctívat Boha? Změnilo to nějak tvůj postoj k druhým? A jak se to projevilo na tvém postoji k uctívání?
3. Myslíš si, že tvůj vztah k Bohu by se mohl obnovit prostřednictvím „aktivnějšího“ uctívání, jak je to například popsáno v Iz 58? Jak by to bylo možné konkrétně zrealizovat?

Bůh, který vidí, slyší – a cítí

Představ si takovou scénu: Chystáš se navštívit svého příbuzného v nemocnici. Už několik týdnů je nemocný. Začínáš ztrácet jistotu, že se vyléčí. Protože jsi byl dlouho mimo město, je to tvá první návštěva. V pokoji pacienta je šero. Nemocný spí. Potichu mluvíš s jeho manželkou stojící vedle postele. V posledních týdnech strávila v nemocnici mnoho dlouhých dní a bezesných nocí. Navrhneš jí, ať si jde domů odpočinout, a ujistíš ji, že dnes večer zůstaneš u lůžka ty.

Nejprve řekne, že je to v pořádku. Zdá se však, že je vděčná za možnost odpočinout si, i když stále váhá, zda má odejít. Nakonec si posbírá věci, políbí svého spícího manžela na tvář, obejmě tě a odchází. Vzápětí přijde sestřička zkontrolovat stav pacienta.

Zatímco sestřička vykonává svou obvyklou práci, přistoupíš k oknu. Díváš se ven na cestu před nemocnicí. Chvilí sleduješ ruch na ulici. Podvědomě slyšíš zvuky nemocničního personálu za sebou. Ve večerním světle si povšimneš známé postavy vycházející z areálu nemocnice. Ještě před minutou byla s tebou v nemocničním pokoji – a teď osaměle odchází domů. Zdá

se ti jaksi více shrbená. Sotva vnímá provoz kolem sebe. Kráčí pomalu se skloněnou hlavou. Při pohledu na ni téměř bytostně cítíš, jak je unavená a zarmoucená.

Víš, co prožívá. Hluboce soucítíš s touto trpící ženou a jejím manželem, který leží na posteli za tebou. Napadne tě, že podobně se na ni možná dívá i Bůh. Viděl ji pokaždé, když takto sama odcházela z nemocnice. A každý den vidí i všechny příbuzné, kteří nejednou odcházejí z této nemocnice unavení, smutní a plní starostí. Vidí nemocné ve všech nemocnicích...

Nejradši by ses za tou vzdalující se postavou rozběhl, ještě jednou ji objal a připomenul jí, že o ní Bůh ví. Jenže už bys ji stejně nedohonil. Sestřička udělala, co bylo třeba, a odešla. Sedáš si vedle postele. Modlíš se za tohoto muže i jeho ženu, za jejich společný zápas. Modlíš se také za sestřičky a lékaře. Zatímco tvé srdce trpí nesmírnou bolestí, děkuješ Bohu, že nikdy nejsme sami – a to ani v té nejtěžší chvíli.

BŮH, KTERÝ VIDÍ

Pro člověka je přirozené, že křičí, když trpí nebo ho něco velmi bolí. Mnohdy

je to křik skrytý, neslyšný, ale o to intenzivnější. Jde o automatický mechanismus, který se v nás spouští, i když vlastně ani nevíme, ke komu nebo proč křičíme. Náš křik je o to silnější, je-li adresován Bohu, o kterém věříme, že je dobrý, miluje nás a chce pro nás jen to nejlepší. Ve chvílích osobní tragédie nám Boží „mlčení“ připadá jako výsměch. I Jóba provázely jeho bolesti, utrpením a ztrátami otázky, kým Bůh je a zda vidí jeho bolest.

S podobnými otázkami se setkáváme v celé Bibli – stejně jako v lidských dějinách. Bůh se nám stále znovu představuje jako ten, který slyší a vidí utrpení i „těchto nepatrných“ (Mt 25,40). V jeho stvoření mu neuunikne smrt jediného vrabce. Ježíš nás ujišťuje: „Máte větší cenu než mnoho vrabců“ (Mt 10,31). Tato myšlenka se opakuje v mnoha příbězích Bible.

Hagar se ocitla v těžké a složité situaci. Byla to Egyptanka. Nevíme, co se stalo, že se ocitla daleko od své rodné země. Jako otrokyně v domácnosti Abrahama a Sára si nemohla vybrat, kde nebo jak bude žít. Když Sára přišla za Abrahamem se svým zoufalým plánem jak mít děti, Hagar se zřejmě nemohla svobodně rozhodnout, jak se zachová. Nakonec to dopadlo hůře, než se zpočátku zdálo. Sára začala těhotnou Hagar nesnášet. Poté, co situace přesáhla mez snesitelnosti, Hagar utekla. Těhotná žena se ocitla sama na poušti v cizí zemi, ve strachu o holý život.

Hagar však nezůstala v této extrémně těžké chvíli zapomenuta. Přišel za ní anděl s poselstvím, že o ní Bůh ví, vidí její trápení a má pro ni

řešení. Pak jí anděl dal pokyny vztahující se k dítěti, které se jí narodí. „Porodíš syna a dáš mu jméno Izmael (*to je Slyší Bůh*), neboť Hospodin tě ve tvém pokoření slyšel“ (Gn 16,11). Vždy, když vyslovila jméno svého syna, měla si připomenout, že v té nejhorší situaci jejího života byl Bůh svědkem jejího zoufalství.

Hagar zareagovala tak, že svému Bohu dala jméno. „I nazvala Hagar Hospodina, který k ní promluvil, „Bůh vševidoucí“, neboť řekla: „Zda právě zde jsem nesměla pohlédnout za tím, který mě vidí?““ (Gn 16,13).

Ani po této zkušenosti nešlo v jejím životě všechno hladce. Za několik let se opět ocitla v podobné situaci – tentokrát i se svým synem. Oběma hrozilo, že zahynou žízni. Opět k ní promluvil anděl a ujistil ji, že Bůh vidí, v jaké je situaci, a slyší chlapcův pláč (Gn 21,17).

Díky této zkušenosti známe jedno z nejdíjímavějších a nejvíce potěšujících Božích jmen – „Bůh, který mě vidí“. Na toto Hospodinovo jméno se může odvolávat kdokoli a kdykoli – v nouzi, nebezpečí či trápení. Bůh vidí.

BŮH, KTERÝ SLYŠÍ

O několik století později žili potomci této rodiny jako otroci, zneužívání a týraní Egyptany. Čekat čtyři sta let na vysvobození je opravdu příliš dlouho, zvláště když podmínky otroctví se stále zhoršují. Bůh slíbil, že vyvede svůj lid z Egypta. A zatím generace po generaci zajišťovala prosperitu a vřelý hlas svých modlářských utlačovatelů. Zdálo se, že Bůh mlčí. Všiml si vůbec

jejich utrpení? Zapomněl snad na ně? Zajímá se ještě o svůj porobený lid?

Jednoho dne však Bůh začal jednat: Sestoupil ke svému lidu. Na odlehlé poušti se zjevil v hořícím keři egyptskému princovi na útěku, který se stal pokorným pastýřem. Bůh pověřil zdráhajícího se Mojžíše úkolem. V první fázi se měl vrátit k Izraelcům do Egypta s poselstvím, že Bůh slyšel a viděl jejich útlak. „Dobře jsem viděl ujařmení svého lidu, který je v Egyptě. Slyšel jsem jeho úpění pro bezohlednost jeho poháněčů. Znáám jeho bolesti“ (Ex 3,7).

Ano, Bůh se o ně zajímal. Jeho záměrem bylo dramaticky změnit jejich situaci. Nešlo o nic automatického ani ukvapeného. Trvalo ještě nějaký čas, než v důsledku vyhrocených okolností opustili zemi. Navzdory situaci, v jaké se nacházeli, vědomí, že Bůh slyšel jejich volání o pomoc, bylo důležitým zlomem v jejich zkušenosti a vztahu s Bohem. „Když slyšeli, že Hospodin navštívil Izraelce a že pohleděl na jejich ujařmení, padli na kolena a klaněli se“ (Ex 4,31).

BŮH, KTERÝ CÍTÍ

Je pro nás velkým povzbuzením, že Bůh vidí a slyší volání chudých a utlačovaných. O to víc nás možná zaráží, že Bůh v Kristu Ježíši prožíval a snášel tu nejhorší krutost, úzkost a nespravedlnost. Navzdory všemu soucitu a dobrotě, které Ježíš projevoval ve svém životě, jeho smrt byla důsledkem nenávisti, závisi a nespravedlnosti.

Po celou dobu – od zoufalé modlitby v Getsemane po zatčení, „soudní

proces“, mučení, výsměch, ukřižování a smrt – Ježíš snášel nesmírná muka, bolest, krutost a týrání. Nejhorší na tom bylo, že trpěl ten, který byl nevinný, čistý a dobrý. Když o tom přemýšlíme v souvislosti s dějinami spásy, vidíme nádheru Ježíšovy oběti, kterou za nás podstoupil. Neměli bychom však zapomínat na krutost utrpení a nespravedlnost, které prožíval.

Kněží a náboženští představitelé Ježíše nenáviděli. Potřebovali najít nějaký důvod, aby ho mohli obžalovat. Během soudního procesu porušili vlastní zákony a předpisy. Byla to vlastně fraška. Proces proběhl ve spěchu a chvatu. Šlo jim jen o to, aby co nejdříve dosáhli kýženého výsledku. „Mnozí sice proti němu křivě svědčili, ale jejich svědectví se neshodovala“ (Mk 14,56). Dokonce ani před Pilátem se náboženští představitelé nebyli schopni dohodnout, jakého závažného přestupku se vlastně dopustil. Pilát totiž věděl, „že mu ho vydali ze zášti“ (Mt 27,18).

Ježíš byl ukřižován i přes jednoznačný výrok soudce o jeho nevině. To jen zdůrazňuje strašnou nespravedlnost, která na něm byla spáchána (viz Iz 53,8). Bůh v Ježíšově oběti sám zakusil, jak se cítí oběť zla, nespravedlnosti a násilí. Natolik se ztotožnil s námi v naší porušenosti, že nemůžeme pochybovat o jeho empatii, soucitu a věrnosti. „Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu“ (Žd 4,15). V Ježíši Bůh prožíval hloubku bolesti a zármutku tohoto světa. On vidí, slyší

a ví, jak se cítíme, když je nám nejhůř. On je tu s námi.

PŘERUŠENÍ TICHÁ

V biblických dějinách se neustále opakuje volání Božího lidu, aby Bůh zasáhl. O pomoc volají zejména ti, kteří jsou v otroctví, ve vyhnanství, prožívají útlak, zajetí, chudobu nebo jinou nespravedlnost či tragédii. Otroci v Egyptě, Izraelci v Babyloně a mnozí další se dovolávali Hospodina. Prosili jej, aby shlédl a uslyšel jejich trápení, zasáhl svou mocí a napravil zlo, které bylo na nich pácháno.

Naší pozornosti by neměla ujít zvláště kniha Žalmů. Je plná nářků vypovídajících o tom, že bezbožným se zjevně daří a prosperují, zatímco spravedliví jsou zneužíváni, vykořisťováni a trpí nouzí. Žalmista opakovaně volá k Bohu, aby zasáhl. Věří, že tento svět není takový, jaký ho Bůh stvořil a jaký ho toužil mít. Ptá se podobně s proroky a všemi utlačovanými: „Dlouho ještě svévolníci, Hospodine, dlouho ještě svévolníci budou jásat?“ (viz Ž 94,3–7). Boží lid bude kvůli nespravedlnosti a strádání vždy pociťovat určitou netrpělivost. Další příčinou této netrpělivosti je zdání, že Bůh nic nedělá.

Pokud však slyšíme Boží hlas a spoléháme na jeho péči, milosrdenství a soucit s námi i se všemi, kteří jakýmkoliv způsobem trpí, stáváme se pro druhé v jejich utrpení a nespravedlnosti ozvěnou Božího hlasu. Možná nejsme schopni zastavit a odstranit jejich utrpení. Nakonec, některé situace a okolnosti se napraví až během Božího konečného soudu a při novém stvo-

ření. Jako lid, který důvěřuje Bohu, který vidí, slyší a cítí, jsme však také povoláni soucítit s bolestí druhých. Máme vyzařovat světlo Božího milosrdenství a lásky do jejich temnoty. Bůh je slyší. A my jsme jednou z možností, jak jim odpovídá.

Představte si, že Bůh sleduje onu sklíčenou ženu, jak osaměle odchází z nemocnice domů. Představte si, že Bůh kráčí po chodbě nemocnice ve vašem městě. Představte si, že Bůh sleduje televizní zprávy. Představte si, že Bůh poslouchá příběh vašich sousedů, kteří ve svém rodinném životě prožívají krizi. Přemýšlejte, co by rád udělal, aby pomohl naší rodině, naší společnosti a našemu světu.

OTÁZKY

1. Jak důležité je pro tebe vědět, že Bůh vidí utrpení lidí na tomto světě a slyší jejich volání o pomoc? Co se z této skutečnosti o něm dovídáme?
2. Jak ti přemýšlení o Ježíšově utrpení a nespravedlnosti pomáhá čelit utrpení a nespravedlnosti, se kterými se ve svém životě setkáváš?
3. Jak ovlivňuje Boží soucit a zájem o ty nejposlednější a nejubožejší tvůj postoj a chování vůči lidem v nouzi?

Bůh, který se snížil

Jedním z nejhlubších symbolů křesťanské víry je vzájemné umytí si nohou, které praktikujeme před obřadem Večeře Páně. Je to také modelový příklad toho, jak máme projevovat svou víru v běžném, každodenním životě. Křesťané by po vzoru Krista měli být lidmi, kteří se sníží a skloní, aby posloužili druhým – zejména lidem v nouzi.

V prvním století našeho letopočtu bylo společenským zvykem umýt hostu nohy. Lidé chodili v sandálech po velmi prашných cestách. Tuto ponižující povinnost vykonával většinou sluha.

Byl to Ježíš, kdo se k tomu snížil jako první. Dal nám tím silný příklad, který máme následovat: „Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa šel k Otcí; miloval své, kteří jsou ve světě, a prokázal svou lásku k nim... Pak nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat je plátnem, jímž byl přepásán“ (J 13,1–5, viz také Ž 18,35 a Fp 2,5–7).

Boží láska je tématem všech Janových spisů – jeho evangelia i listů. Jan ji mohl poznávat přímo od Ježíše. Je zajímavé, že Jan hned po zmínce

o tom, že Ježíš v plném rozsahu projevilsvoji lásku k nim, představuje Ježíše, věčného Božího Syna, jak svým pochybovačným učedníkům umývá zaprášené nohy. Podle Jana to byl největší a nejpůsobivější projev Boží lásky vyjádřený činem neuvěřitelné pokory a služby.

JEŽÍŠ – „BŮH S NÁMI“

Nikdy nepochopíme, jak moc se Bůh snížil, když se stal v osobě Ježíše Krista člověkem. Stvořitel vesmíru se stal stvořením. Neomezený Vládce vesmíru se stal malým dítětem. Přijal všechna naše fyzická omezení. Je to pro nás hlubokým, ale zároveň nádherným a svět proměňujícím tajemstvím. Dříve než Jan řekne, co v ten večer Ježíš udělal, přerušís své vyprávění a připomene nám, kým je: „Ježíš vstal od stolu a vědom si toho, že mu Otec dal všecko do rukou a že od Boha vyšel a k Bohu odchází...“ (J 13,3).

Pamatujme na to vždy, když posloucháme příběhy o Ježíši. Nejdojemnější příběhy o něm se nevztahují k velkým zástupům, mocným činům nebo zjevným zázrakům. Nejsilnější jsou příběhy, které popisují setkání Je-

žije s jednotlivci – se ženou u studny; s Nikodémem v nočním rozhovoru; s Marií, Martou a Lazarem v jejich domě; s učedníky, když každému zvláště věnoval čas a pozornost; jsou to chvíle, kdy osobně mluvil s lidmi poté, co je uzdravil; když zavolal Zachea dolů ze stromu; když oslovil Marii v zahradě ráno po vzkříšení; když šel se dvěma zklamanými učedníky do Emauz; když na břehu připravoval snídani pro několik svých učedníků. V každém z těchto příběhů vidíme Vládce vesmíru, který se snížil, aby osobně oslovil jednoho člověka a věnoval mu svůj čas. Jako by byl dotyčný člověk vším, na čem Bohu v celém vesmíru nejvíce záleží. Z našeho pohledu se to zdá neefektivní, možná i riskantní. Považovali bychom to za ztrátu času. Je to však pozoruhodný příklad toho, co se Bohu líbí. Vidíme v tom jeho lásku, kterou projevuje každému z nás.

SKLONIT SE K UMYTÍ NOHOU

V Janově úvodu tohoto příběhu nacházíme ještě další prvek. Jan si uvědomil, že Ježíš věděl, co se stane onu temnou noc. „Když byli u večere a ďábel již vložil do srdce Jidáše Iškariotského, syna Šimonova, aby ho zradil“ (J 13,2). Ježíš „věděl, kdo ho zradí“ (v. 11), a jak on i Jidáš skončí. O několik hodin později bude jejich úděl zpečetěn.

Jídlo již bylo připraveno. Nebyl tu však žádný sluha. Nikdo se nenabídl, že ostatním umyje nohy. A tak Ježíš, Boží Syn, provedl čin velké pokory. Bůh celého vesmíru se sklání, aby umyl nohy obyčejným mužům. Jak

úžasný obraz Boha! Tento výjev ještě umocňuje společenské stigma, které se spojovalo s mytím nohou v té době: byl to úkol toho nejposlednějšího služebníka. Nemluvě o tom, že Ježíš umyl nohy i svému zrádci, stejně jako tomu, kdo ho téže noci zapřel.

Boží služba je jednou z nejpůsobivějších skutečností křesťanské víry. I pro jeho věrné následovníky představuje tento příklad pokory určitý zápas. Zde se totiž projevila láska, která převyšuje to nejlepší, co může lidstvo poskytnout a plně pochopit. „Láska ke všem méně šťastným je krásná věc – je to láska k těm, kteří trpí, jsou chudí, nemocní, kterým se nedaří nebo jsou nepříjemní. Tato láska tkví v soucitu, který se dotýká srdce tohoto světa. Ještě vzácnější pak je láska k těm, kteří jsou šťastnější – znamená milovat ty, kteří jsou úspěšní, těšit se bez pocitu závidění s těmi, kteří se radují. ... A pak je tu ještě láska k nepříteli – ta obnáší milovat toho, kdo tě nemiluje, a dokonce se ti vysmívá, vyhrožuje ti a působí ti bolest. Láska mučedníka k mučitelům. Taková je Boží láska. A ta dobývá svět.“ (Frederick Buechner, *The Magnificent Defeat*, s. 105)

NEJVĚTŠÍ PONÍŽENÍ:

JEŽÍŠ, BŮH-ČLOVĚK, ZEMŘEL

Umytí nohou bylo začátkem 24hodinového utrpení, které skončilo tím, že umučeného, ukřižovaného Ježíše pochovali v pátek večer před západem slunce do půjčeného hrobu. To, že se snížil a umyl nohy učedníkům, bylo v jistém smyslu začátkem ještě hlub-

šího ponížení, z něhož však celý svět vyzvedl ke vzkříšení a naději. „Sestupuje dolů, aby opět vystoupil na nebesa a celý zničený svět vzal s sebou. ... Musí se ponížít, aby byl vyvýšen. Musí téměř klesnout pod břemenem, aby se pak napřímil a pozvedl s sebou celý zástup potácejících se na svých ramenou.“ (C. S. Lewis, *Miracles*, s. 179)

Celá první kapitola Listu Židům svědčí o Ježíšově svrchovaném Božství. „V tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu. Boží Syn je podivuhodná bytost. Bůh mu vše dal a skrze něho stvořil svět a vše, co je v něm. On vyzařuje Boží lásku. Každý jeho čin a každé jeho slovo dosvědčuje, že je Bůh. Řídí vesmír podmanivou silou svého rozkazu. Zemřel, aby očistil naše svědomí od všech hříchů, vstal z mrtvých a pak se posadil na čestné místo u Boha“ (Žd 1,2.3).

Ježíš byl Bůh – věčný Stvořitel. Někteří z Ježíšových učedníků a přátel, kteří z dálky pozorovali, jak Ježíš na kříži umírá, byli svědky Petrova vyznání, že Ježíš je „Mesiáš, Syn Boha živého“ (Mt 16,13–16). Ujistil je o tom i sám Bůh na hoře Proměnění (Mt 17,5). Nyní na vrcholu zvaném „Lebka“ visel mrtvý Bůh, který se stal člověkem.

Projevil nejhlubší pokoření. Nic nemůže být níž než neexistence. Smrt s sebou vždy přináší silné otřesy a chvění. Vše se hroutí a ničí. Ale při smrti Boha-člověka šlo o něco víc. Svět se zatřásl a vesmír se chvěl. Tato smrt však přinesla světu záchranu.

Spisovatele Douglase Couplanda se jednou zeptali, z čeho má největší strach. Odpověděl: „Z toho, že Bůh

existuje, ale nemá o lidi příliš velký zájem.“ Ukřižovaným Ježíšem byl tento strach navždy přemožen. Bůh dokázal, že mu na lidech záleží. Aby nám umožnil opět se s ním spojit a žít s ním navěky ve společenství, rozhodl se přinést velkou oběť.

POSTOJ POKORY A PONÍŽENÍ

Není divu, že Pavel se vrací k tomuto obrazu pokory a služby Boha. Jeho ponížení se stalo největším vyjádřením Boží slávy a lásky. Bůh nám dal příklad, jak máme žít. „Dovršte mou radost a buďte stejné mysli, mějte stejnou lásku, buďte jedné duše, jednoho smýšlení, v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. Nechtě je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši: Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži.“ (Fp 2,5–8)

Jak bychom měli odpovědět na tento projev dobroty a nesmírné pokory? Máme se dělit o svou víru a žít se stejnou pokorou a zájmem o druhé. Přidejme se k těm, kdo se rozhodli druhým sloužit, a hledejme to nejlepší pro ty, se kterými žijeme a setkáváme se. Znovu si připomeňme poselství proroka Micheáše, ve kterém spojuje hledání spravedlnosti a milosrdenství s příkazem „pokorně chodit se svým Bohem“ (Mi 6,8).

Někdy nás možná láká zůstat ve společenství s Bohem, ve kterém je nám tak dobře. Máme podobné přání jako Petr na hoře Proměnění – „postav si stany“ a zůstat se svým Pánem (Mt 17,4). Ale Bůh to tak nechtěl. Praktická pokora se projevuje tím, že se rozhodneme žít mezi lidmi – a možná i riskovat svůj život pro uzdravení a záchranu všech zoufalých, ohrožených a trpících.

ON ZŮSTAL

Carl Wilkens byl již čtyři roky ředitelem organizace ADRA ve Rwandě, když se ocitl uprostřed jedné z nejstrašnějších situací posledních deseti let. V průběhu následujících 100 dní bylo v nepříčetných, etnicky motivovaných masakrech zavražděno přes 800 000 obyvatel Rwandy. Zbytek světa to buď ignoroval, nebo jen z dálky sledoval.

Církev, ADRA i představitelé americké vlády naléhali na Wilkense a jeho rodinu, aby utekli před šířící se genocidou. On však věděl, že by svým odchodem vážně ohrozil životy svých spolupracovníků. Jeho ženu, děti a rodiče evakuovali do Keni. Wilkens ve Rwandě zůstal a dělal, co bylo v jeho silách. V průběhu tří měsíců zachránil mnoho lidí ohrožených šílenstvím, které zachvátilo zemi.

To, co v té době Wilkens prožíval, pak popsal v knize „Neodcházím“ (I Not Leaving). Není to zpráva o genocidním řádění ve Rwandě, ale spíše jeho osobní zkušenost. Wilkens v ní vypráví příběhy o záchraně lidí. Někteří byli zachráněni jednoduše, jiní zcela neobvyklým způsobem. Také se

v knize zamýšlí nad tím, jak tyto zkušenosti změnily jeho vztah k rodině, Bohu a k jiným lidem.

Tato kniha je o naději, i když popisuje strašnou hrůzu. Wilkens si dal za cíl zachytit osudy lidí, kteří ji přežili. Stavěl se tím proti kruté snaze vraždících, kteří naopak měli za cíl sprovodit oběti ze světa. Je to příběh o odvaze a víře. Vyjadřuje, že i když jsou okolnosti nesmírně brutální a život nemá téměř žádnou cenu, záleží na mravních hodnotách. V těchto extrémních situacích Wilkens zažil, co znamená riskovat při záchraně druhých svůj život prostě proto, že jde o správnou věc.

Wilkensův příběh je výzvou k odvaze, věrnosti, pokoře a soucitu, ať to stojí cokoli; výzvou důvěřovat Bohu ve svém životě a sloužit jemu i druhým. Je to příběh o někom, kdo pozoruhodným způsobem projevil stejný způsob smýšlení jako Ježíš Kristus.

BŮH SE STÁLE SKLÁNÍ

Ježíš, jehož jméno je „Bůh s námi“, již mnohokrát v dějinách tohoto světa projevil svou lásku službou. A projevuje ji i v našem životě, v našich problémech a těžkých úkolech. Je s námi i dnes – a je pouze na nás, zda si jeho pomoc dokážeme uvědomit. Bůh se stále sklání, aby sloužil – tobě, mně, nám, každému. Slouží nám i tehdy, když ho zrazujeme a zapíráme.

Umytí nohou učedníkům bylo projevem jeho veliké lásky a pokory. Po tomto činu je Ježíš vyzval, a vyzývá k tomu i nás, aby jej v tomto postoji služby následovali. „Jestliže tedy já, Pán a Mistr, jsem vám umyl nohy, i vy

máte jeden druhému nohy umývat.
Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já. Amen, amen, pravím vám, sluha není větší než jeho pán a posel není větší než ten, kdo ho poslal. Když to víte, blaze vám, jestliže to také činíte“ (J 13,14–17).

OTÁZKY

1. Jak může něco tak jednoduchého, jako je umytí nohou učedníkům, v plném rozsahu ukázat Boží lásku?
2. Postoj služby není člověku přirozený; jak tedy můžeme mít takové smýšlení, jaké měl Ježíš Kristus?
3. Co můžeme udělat pro to, abychom v životě projevovali stejnou ochotu ke službě druhým?

„Mnoho lidí by si přálo navštívit místa, kde Kristus za svého života na zemi pobýval. Považovali by za čest projít se po cestách, po kterých chodil, vidět jezero, u něhož tak rád učil, a poznat pahorky a údolí, na která často hleděl. Ale chceme-li jít v Ježíšových stopách, nemusíme se vydávat do Nazareta, Kafarnaum ani Betanie. Najdeme je u lůžka nemocného, v bídnych chatrčích chudáků, v přeplněných ulicích velkoměsta a všude tam, kde lidé potřebují útěchu. Budeme-li dělat to, co za svého života na zemi dělal Ježíš, můžeme si být jisti, že jdeme v jeho stopách.“ (TV 410; DA 640)

„Neboť Bůh tak miloval svět...”

Možná jste již v nějakém kázání slyšeli výzvu k tomu, abyste si vytvořili osobní „verzi“ biblického textu Jan 3,16: „Neboť Bůh tak miloval /doplň své jméno/, že dal svého jediného Syna, aby nezahynul /vlož své jméno/, kdo v něho věří, ale měl život věčný.“

Bible podává mnoho zpráv o Bohu: Některé jsou obtížněji pochopitelné, ale všechny jsou úžasným svědectvím o jeho velikosti a jeho vztahu ke světu lidu a tomuto světu. Jedna je však ta nejdůležitější – a je tak prostá, že ji můžeme shrnout do jednoduché věty, kterou se může naučit nazpaměť a pochopit i malé dítě. Tato osobní verze biblického textu chce zdůraznit osobní lásku Boha ke každému z nás. Vyzývá nás, abychom skrze Ježíše přijali Boží dar záchrany. Vyjadřuje pravdu, která vzbuzuje úctu a proměňuje náš život.

Tato pravda má moc měnit svět. Pokud uznáme, že jsme hříšní a ztracení, uděláme důležitý krok v poznání hlavního problému našeho světa i sebe, jímž je sobectví a neochota připustit, že se ten problém týká i nás. Spisovatel Don Miller ve své knize zachytil rozhovor s přítelem o potřebě vyznat hříchy, pokud chceme, aby

se náš vztah s Bohem prohluboval: „Vyznání můžeš považovat za akt společenské spravedlnosti. Celý svět je v procesu rozkladu, protože si nikdo nechce přiznat, že se zmýlil. Pokud však poprosíš Boha, aby ti odpustil, projevíš tím ochotu vzít na sebe své vlastní chyby.“ (Blue Like Jazz, 53) Jak připomíná verš u Jana 3,16, hřích a spasení jsou skutečnosti, které potřebujeme brát osobně – a vážně.

Tato osobní verze tohoto biblického verše však nevyjadřuje všechno, co chce tento verš říct. Pokud bychom ho četli jen takto, byli bychom v pokušení zúžit dosah spasení jen na sebe. Mohli bychom přehlédnout poselství, které objevíme při jeho hlubším studiu.

SPASENÍ JE DAREM OD BOHA

Pokud mluvíme o spasení, často to vypadá, že jde jen o to, jak se mohu já jednoho dne dostat do nebe. Je zvláštní, že dokonce naše teologické diskuse mohou být sobecké. Pokud jsou naší motivací otázky typu: „Vyplatí se to?“ nebo „Co z toho mám?“, pak postoj sobectví může proniknout i do našich nejzbožnějších úvah. Proto až příliš často hledáme tu „nejlevnější“ cestu

spasení – jak být zachráněn, aby mě to stálo co nejméně.

Nemůžeme popřít, že jsme spaseni jedine Boží milostí: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru. Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit“ (Ef 2,8.9). Pavel dále připomíná další aspekt tohoto vztahu: „Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil“ (v. 10).

Jakub rozvíjí podobnou myšlenku týkající se spasení: „Co je platné, moji bratří, když někdo říká, že má víru, ale přitom nemá skutky? Může ho snad ta víra spasit? ... Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá“ (Jk 2,14.17).

Spaseni jsme díky tomu, co pro nás Ježíš udělal. Toho se máme vírou přidržet. Vědomí, že jsme dostali dar spasení, by mělo prohlubovat náš každodenní vztah s Pánem. Stali jsme se členy Božího království. Boží výzva, která se jako zlatá nit táhne celou Biblí, je výzva k životu víry a věrnosti. Možná nejde ani tak o získání spasení, ale o radostný život a službu ve světle spasení.

Na zázrak a tajemství stále a spolehlivé Boží lásky odpovídáme vírou a vděčností. Ve svém životě budeme usilovat o to, abychom Boží dobrotu šířili mezi lidmi kolem nás. Všechno, co pro druhé vykonáme, budeme činit s vědomím, že jsou to dary od Boha a že jimi ke svému spasení nic nepřidáme.

PŘEČTĚME SI TO JEŠTĚ JEDNOU

V evangeliu Janově 3,16 je psáno: „Neboť tak Bůh miloval svět...“ Pů-

vodní řecký výraz pro svět je *kosmos* ve smyslu „tento svět jako stvořená, uspořádaná entita“ (5BC 929). Důležitým výchozím bodem je, že „Jan 3,16 je o mně“. V tomto verši je jednoduše a jasně shrnut plán spasení – a ten se týká všeho a každého. Měli bychom se proto více zamýšlet nad osudem celého stvoření.

To neznamená, že tím podporujeme univerzalizmus = názor, že nakonec bude každý spasen, bez ohledu na to, zda se rozhodne pro Boha, nebo se postaví proti němu. Místo toho se chceme zaměřit na Boží lásku, která je nabízena všem. Proudí k ostatním prostřednictvím těch, kteří se rozhodnou spolupracovat s ním na vykoupení a obnově celého stvoření. Takové je širší pojetí spasení, zbavené pokušení egocentrismu, který je důsledkem našeho individualistického způsobu myšlení.

Ano, spasení se týká mne a mého vztahu s Bohem – ale nejde jen o mě. Teolog N. T. Wright to vyjádřil takto: „Smyslem pokání není jen snaha dosáhnout toho, aby mi byly odpuštěny hříchy. Zároveň si máme uvědomit, že v Kristu a v moci Ducha z nás Bůh tvoří jednu rodinu, která se raduje z daru odpuštění. Tento dar jsme dostali jednou provždy. Můžeme mít jistotu, že v Kristu už nebudeme ‚odsouzeni‘. Jeho prostřednictvím se už nyní může realizovat Boží záměr ve světě.“ (Justification: God's plan and Paul's vision, s. 248)

Zřejmě nemáme problém uznat, že Bůh miluje i druhé lidi, nejen nás. Miluje ty, které milujeme i my – a z toho se radujeme. Miluje i ty, které se sna-

žíme oslovit. Když si uvědomíme, že miluje každého člověka, mělo by nás to motivovat ke snaze zprostředkovat jim jeho dalekosáhlou lásku. Ale Bůh miluje i ty, kterých se možná bojíme a kterým neumíme projevít jeho lásku. Miluje všechny lidi, vždy a všude. Boží přízeň není ohraničena naší přízní.

Ve stvoření se krásně zobrazuje všeobsáhlost jeho lásky. Svět kolem nás je důkazem Boží dobroty. Pavel zdůrazňuje, že každý člověk má možnost setkat se s Bohem prostřednictvím jeho stvoření. „Jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže nemají výmluvu“ (Ř 1,20). I Ježíš poukázal na přírodu a pořádek v ní jako na důkaz Boží lásky a cestu, skrze kterou se všichni lidé stávají příjemci jeho milosti: „...protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a dešť posílá na spravedlivé i nespravedlivé“ (Mt 5,45). Stejně jako všechna pozehnání plynoucí z přírody, i život sám je darem od Boha. Každý člověk je příjemcem této milosti, bez ohledu na jeho odpověď a postoj k Bohu.

OBNOVA VZTAHŮ

Avšak ani toto chápání cele nevystihuje šířku textu Jan 3,16: „Neboť tak Bůh miloval svět...“ Druhá polovina tohoto verše hovoří o tom, že Bůh nabízí věčný život každému, kdo v něj věří. Skutečné nebezpečí vězí v tom, že jako hříšní lidé nenajdeme cestu k našemu Tvůrci a Dárci všeho dobrého. První hřích narušil vztah člověka s Bohem. Jako hříšné bytosti nemůžeme dokonce ani sami přijít

k Bohu. Když však přijmeme dar spasení, náš vztah s Bohem se obnoví. Na jeho velkou lásku k nám, na dar, který nám dal ve svém Synu, a na zaslíbení věčného života máme odpovědět tak, že se staneme novými lidmi. Budeme prohlubovat vztahy, které nám Bůh dal, abychom se z nich těšili, včetně vztahů s ostatními lidmi a se světem, který nás přesahuje.

Lidé mají mimořádné postavení ve stvoření i v plánu spasení. V Gn 1–2 je stvoření člověka věnována větší pozornost než vzniku všeho ostatního. První „definice“ toho, co znamená být člověkem, říká, že člověk je stvořen k Božímu obrazu a situován do vztahu s ostatním stvořením (Gn 1,26). Ostatní stvoření nám pomáhá uvědomit si, kým jsme jako lidé ve vztahu k Bohu. I když člověk je středobodem stvoření, je jasné, že Bůh má výjimečný zájem i o zbytek stvořeného světa.

Když se Adam a Eva rozhodli neposlechnout Boha, následky pocítilo celé stvoření. Hřích změnil vztah mezi Bohem a člověkem, mezi člověkem a přírodou a zdá se, že i mezi Bohem a celým jeho stvořením (Gn 3). Bůh zůstal Stvořitelem. Stále řídí a udržuje veškerý život. Ale možná podobně, jako se změnil vztah mezi Bohem a jeho lidem, také vztah Boha k celému stvoření je složitější a méně přímý.

Není tomu ale tak, že bychom již neviděli ve stvořeném světě stopy Boha. Jak jsme si již řekli, Bůh pořád působí i prostřednictvím světa přírody. I samotné tvorstvo chválí Boha a odráží vztah, pro který bylo stvořeno. „Ze země ať chválí Hospodina netvoří a všechny propastné tůně, oheň,

krupobití, snůh i mlha, bouřný víchř, který plní jeho slovo, horstva a všechny pahorky, ovocné stromy a všechny cedry, zvěř a všechna dobytčata, plazi, okřídlené ptactvo... Ať chválí Hospodino jméno, pouze jeho jméno je vyvýšené, jeho velebnost je nad zemí i nebem“ (Ž 148,7–13).

V těchto chválách však cítíme, že oslava není úplná. Něco tu chybí. Chvála se totiž střídá s nářkem (Ř 8,22). Život je přerušován smrtí. Stvoření trápí úpadek a rozklad – i když touží po obnově. „Celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů. Neboť tvorstvo bylo vydáno marnosti – ne vlastní vinou, nýbrž tím, kdo je marnosti vydal. Trvá však naděje, že i samo tvorstvo bude vysvobozeno z otroctví zániku a uvedeno do svobody a slávy dětí Božích“ (Ř 8,19–21).

V jistém smyslu se rozklad stvoření, způsobený hříchem člověka, nejpatrněji projevil při ukřižování. C. S. Lewis popsal vzkříšení jako „velký zázrak“, který přinesl na tento svět zcela odlišnou možnost existence. Smrt Stvořitele tohoto světa v jeho omezeních a hranicích je podle něj naopak nepochopitelným „antizázrakem“. Není divu, že se v tomto nejtemnějším okamžiku lidských dějin příroda odvrátila a vzbouřila (Mt 27,45–51). I v těchto nejhrušnějších chvílích Stvořitel pracoval na obnově – protože smrt Stvořitele otevřela cestu k obnově. „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého Syna...“

POSLOVÉ NOVÉHO STVOŘENÍ

Díky tomu, co pro nás Ježíš vykonal svou smrtí, jsme pozváni k novému ži-

votu ve vztahu s Bohem. Bůh původně lidi ustanovil za správce svého stvoření. Božím definitivním plánem se světem je obnova do původního stavu. Smrt bude poražena (1K 15,26). Důsledky hříchu budou odstraněny (Zj 21,1–5). Jsme vyzváni k tomu, abychom přijali jeho nabídku spasení a v očekávání úplné obnovy zaslíbené Bohem žili tak, že se budeme o toto spasení dělit s druhými. Jsme spaseni milostí. Je to Boží dar, dílo jeho rukou. „Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil“ (Ef 2,10). Protože jsme spaseni, jsme také povoláni plnit poslání, pro které nás stvořil.

Tato skutečnost má vliv na to, jak chápeme naši odpověď na Boží záchranu a náš vztah ke světu, ve kterém žijeme. V Listu Římanům je pěkně vyjádřeno, že nejsme zachráněni od stvořeného světa, ale pro stvořený svět (Ř 8,18–26). „Lidé byli stvoření, aby se starali o Boží přenádherný svět. Můžeme říci, že Bůh zachraňuje lidi ne proto, že je miluje jako takové, ale že je miluje proto, kým ve skutečnosti jsou – správci jeho stvoření a místodržitelé nad stvořením.“ (N. T. Wright, Justification, s. 234) Celý svět by měl získat požehnání z obnovy vztahu mezi Bohem a jeho lidem.

Protože nás Bůh tak velmi miloval, jsme povoláni milovat to, co také On miluje. Protože „Bůh tak miloval svět...“ – svět jako stvořenou, uspořádanou entitu – máme ho milovat i my. Protože jsme přijali Boží dar spasení, vedeme k němu i naše přátele. Těšíme se na budoucí dokonalou obnovu

celého stvořeného světa. Ale již nyní máme být Božími posly, abychom sloužili, chránili a pomáhali uzdravovat tento svět.

OTÁZKY

1. Jak bys svému příteli, který není křesťanem, vysvětlil, co je spasení? Jaký význam má Boží milost v našem vztahu s ním?
2. Jakým způsobem může Boží milost zasáhnout i ty, kteří v něho možná ani nevěří?
3. Co znamená být „správcem“ stvoření? Jak naše péče o stvoření ovlivňuje druhé lidi?

Velké pověření

Když v březnu 1944 německá vojska obsadila Maďarsko, ihned se nacisté pustili do systematického vyvražďování židovského obyvatelstva. Rychlá genocida si vyžádala 600 000 obětí. V průběhu sedmi týdnů, od května do července, bylo do tábora smrti v Osvětimi odvečeno přes 450 000 maďarských Židů. Šlo o nejrychlejší deportaci v dějinách holocaustu. Většina transportovaných skončila hned po příchodu do tábora v plynových komorách. Jedna třetina všech Židů, kteří zemřeli v Osvětimi, byli Maďaři.

V tomto šílenství a zmatku vyniklo jedno jméno – Laszlo Michnay. Maďarští Židé si svého tehdejšího předsedy Církve adventistů sedmého dne velmi vážili. Byl pro ně vzorem Božího muže. Během tohoto strašného pronásledování ukrýval ve svém domě a ve sborových prostorách mnoho Židů. Ohrožoval tím nejen svůj život, ale i životy všech příslušníků své rodiny.

Během účasti na konferenci v Německu v roce 1936 a v Polsku v roce 1941 byl svědkem narůstání antisemitismu a zvěrstev páchaných na Židech. Tehdy se rozhodl, že jim bude pomáhat. Tušil, že je jen otázkou času,

kdy nacisté bezohledně převálčují Maďarsko. Proto se připravil na hrozící holocaust. Z prostředků, které získal z dědictví a různých darů, nakoupil zásoby trvanlivých potravin a vybudoval síť úkrytů v utajených bytech.

Když vypukla válka, kazatel Michnay poprosil svůj sbor, aby se zapojil do pomoci týraným Židům. Mnozí členové se toho báli a raději ze sboru odešli. Byli přesvědčeni, že kazatele jednoho dne zatknou. Když se jednotky SS doslechly o jeho pobuřujících kázáních, vydali příkaz k okamžitému uzavření všech modliteben Církve adventistů s. d. v Maďarsku.

Až téměř na konci druhé světové války vydalo místní německé velitelství příkaz následující den zatknout a popravit všechny členy Michnayovy rodiny, protože ukrývali Židy. Ale v tu noc Němci v mylném domnění, že ruská armáda je nebezpečně blízko, utekli z města. V nastalém zmatku se kazatelově rodině podařilo uprchnout. Byl to jen jeden případ z mnoha, kdy se celá rodina zázračným způsobem zachránila.

Suterén modlitebny byl plný Židů, kterým pořídili matrace a přikrývky.

Někteří se nepravdivě prohlašovali za kazatelovy příbuzné. Laszlo Michnay nikoho neodmítl. Každý – včetně členů jeho rodiny – jedl po celou tu dobu jen jedno jídlo denně, obvykle miskou polévky.

Počet lidí, které Michnayova rodina ukrývala, kolísal podle toho, kolik prostoru mohli poskytnout, a také podle aktuálního nebezpečí v Budapešti. Mnoho Židů poslali na bezpečná místa na venkově, která patřila do působnosti adventistických kazatelů. Tyto úkryty nebyly nikdy odhaleny.

KÁZÁNÍ V PRAXI

Teprve šedesát let po těchto událostech uveřejnil kazatel Michnay svůj příběh v australských národních novinách. Jeho vyprávění se shodovalo s údaji v materiálech zveřejněných jako součást expozice v Židovském muzeu v Sydney. Uváděl se v nich příběh člověka, který zachránil mnoho Židů a později emigroval do Austrálie. Zřejmě málokdo by si vzpomněl na téma jeho kázání. Nikdo však nemohl přehlédnout jeho odvážný projev soucitu a lásky. Jeho nejdůležitějším kázáním byly činy, kterými vyjadřoval Boží zájem o lidi – o pronásledované, utlačované, hladové a bez domova. Kazatel Michnay se ve shodě s tím, o čem kázal a čemu věřil, rozhodl sloužit a zachraňovat všechny potřebné.

Právě takové formě „kázání“ bychom měli věnovat více pozornosti. K nejznámějším biblickým pasážím mezi křesťany patří text známý jako „velké pověření“ (Mt 28,18–20). Zdůrazňuje význam zapojení každého

křesťana do misijních a evangelizačních projektů, jejichž cílem je společně jít, pracovat, křtít a učit lidi kolem nás.

Někdy oddělíme nebo přeskočíme úvodní a závěrečná slova tohoto pověření: „Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. ... A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,18.20b). Je dobré si uvědomit, že toto pověření začíná a končí důrazem na Ježíše. Jeho osobnost, moc a přítomnost tvoří kontext, ve kterém mají jeho učedníci přijmout a naplnit jeho poslání. Pokyny, které dal, nebyly ničím novým. Šlo o pokračování mise, kterou začal už On sám.

JEŽÍŠOVO POSLÁNÍ

Možná šlo o text, který byl předepsaným čtením na daný den (Iz 61,1.2); možná jej ale Ježíš záměrně vyhledal ve svitku, ze kterého mu dali číst. Určitě to však nebyla náhoda, že Ježíš použil právě tato slova jako námět pro své první veřejné kázání. „Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy“ (L 4,18.19). Ani to není náhoda, že Lukášův záznam o Ježíšově veřejné službě začíná příběhem o Ježíšově krátkém kázání: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli“ (v. 21).

Lukáš ve svém vyprávění zaznamenal, že Ježíš použil Izajášovo proctví, aby vysvětlil své poslání. Tyto verše z Izajáše 61 se staly Ježíšovým

misijním prohlášením. Jeho služba a poslání měly svůj duchovní i praktický rozměr. Názorně ukázal, že duchovní a praktická oblast si nejsou tak vzdálené, jak si to někdy myslíme. Pro Ježíše a jeho učedníky byla praktická péče o fyzické potřeby lidí přinejmenším součástí jejich duchovní péče o ně.

Za nějaký čas Jan, Ježíšův bratranec a předchůdce, vyslal k Ježíši posly, aby mu položili klíčovou otázku: „Jsi to opravdu ty?“ Jan kladl tuto otázku se smíšenými pocity. Možná doufal, že tím přiměje Ježíše udělat něco v jeho prospěch.

Ježíš mu dal správnou odpověď, i když možná jinou, než bychom čekali. Připomíná v ní Janovi, co přišel konat: „Odpověděl jim: „Jděte, zvěstujte Janovi, co jste viděli a slyšeli: Slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou očišťováni, hluší slyší, mrtví vstávají, chudým se zvěstuje evangelium“ (L 7,22). Ježíšova služba, péče o lidi v nouzi a praktické projevy lásky měly Jana ujistit nebo mu přinejmenším připomenout, že Ježíš je Ten, za koho jej kdysi prohlásil.

PRVNÍ POVĚŘENÍ

Podle Matoušova evangelia Ježíš vyslal svých Dvanáct brzy poté, co je ustanovil za své učedníky. Dal jim úkol a konkrétní pokyny: „Jděte a kaďte, že se přiblížilo království nebeské“ (Mt 10,7). Tuto dobrou zprávu měli šířit nejprve v blízkém okolí. Při svých závěrečných pokynech je pak opět vyslal, tentokrát „ke všem národům“. Měli evangelizovat, být jeho svědky a šířit dobrou zprávu o Ježíši (viz Mt 28,18–20 a Sk 1,8). Nebylo to nic

nového. Šlo spíše o rozšíření oblasti jejich působení.

Po více než dvou tisících letech se i my stáváme součástí tohoto příběhu a poslání. I nám dává Ježíš pokyny, jak máme šířit onu dobrou zprávu. Chceme-li však druhé úspěšně evangelizovat, musíme si napřed ujasnit, co máme hlásat.

Evangelium, dobrá zpráva, je poselství o tom, že Bůh stvořil náš svět a že po příchodu hříchu udělal vše pro to, aby došlo k jeho obnově. Vyprávíme v něm o tom, že jsme se ocitli v beznadějně situaci. Když jsme však navázali spojení s Bohem, něco se v našem životě změnilo. Naše motivace a priority byly najednou jiné. Povídáme o Ježíšově životě na této zemi a o jeho slovech, že „se přiblížilo království nebeské“. Sdílíme se s tím, že žijeme v očekávání tohoto království, které přijde v plnosti, až se Ježíš vrátí.

Jeden ze způsobů, jak to dělat, je uvědomit si, že dobrá zpráva je zároveň čin. Ježíš svým učedníkům mimo jiné přikázal: „Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očišťujte, démony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte“ (Mt 10,8). Tyto pokyny čteme i v Lukášově evangeliu 4,18.19 v souvislosti s Ježíšovým misijním pověřením. Dobrá zpráva evangelia způsobila skutečnou změnu v životech chudých, utlačovaných, zkroušených a těch, kteří ztratili jakoukoli naději. Jak můžeme považovat poselství o Ježíši za dobrou zprávu, pokud nedovolíme, aby pozitivně měnila životy lidí kolem nás?

Péče a zájem o druhé jsou také předpokladem k tomu, aby byla naše

služba přitažlivá a efektivní. „Svět se nemůže přít s církví, která mírní bolest a chudobu. Taková forma křesťanství umlčí nejtvrďší kritiku. Když to lidé uvidí, poznají pravou lásku a soucit.“ (Tony Campolo a Gordon Aeschliman, *Everybody Wants to Change the World*, s. 13)

Učedníci putovali z města do města, zvěstovali nebeské království, uzdravovali nemocné, pomáhali chudým. Je docela pravděpodobné, že všude, kam přišli, se jich lidé ptali: „Proč to děláte? Kdo vás poslal?“ Tehdy mohli nadšeně vyprávět o svém Učiteli a Příteli – muži jménem Ježíš. Mohli mluvit o tom, jakou změnu způsobil v jejich životech.

Konečně, dobrá zpráva, evangelium, je Osoba. Ježíš si zvolil své učedníky, „aby byli s ním, aby je posílal kázat“ (Mk 3,14). Toto přátelství a pověření tvořilo základ každé jejich evangelizace. V Ježíši poznali Boha, který mění život a zahrnuje svět láskou. Proto o něm nemohli přestat mluvit (1J 1,1–3).

Budeme-li věnovat čas tomu, abychom poznali Ježíše, najdeme Přitele a přátelství, o kterém se budeme chtít podělit s druhými – a to i v případě, že nám nikdo nedá konkrétní pokyn, abychom to dělali. Evangelium je o Ježíši. Či spíše – evangelium je Ježíš. To je důvod, proč se vyplatí mluvit o něm a žít s ním.

JDĚTE TEDY...

Učedníci již mají za sebou osobní zkušenosti se svým Pánem, přijetí poslání, nácvik „evangelizace“ i „služební cesty“. Celou tuto společnou cestu Ježíš

uzavírá těmito slovy: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,19.20). Jejich působení mělo odrážet a vždy znovu připomínat hodnoty a principy Ježíšovy služby a království, do kterého je zval. Měli se připojit k Ježíši v jeho poslání pozvednout všechny zapomenuté, nevýznamné a ztracené.

Rozhovory v církvi se někdy zaseknou na tom, že se musíme rozhodnout, zda se zaměříme na službu, nebo na svědectví, zda budeme zjednávat právo a spravedlnost, nebo evangelizovat. Když sledujeme Ježíšovo působení, rozdíl se vytrácí. Najednou si uvědomíme, že činy – zejména služba druhým – jsou způsob hlásání, který přirozeně vede k následování. Laszlo Michnay kázal své nezapomenutelné kázání prostřednictvím lidí, které zachránil, a tím, jakému nebezpečí vystavil sebe a svou rodinu. Naše příležitosti sloužit možná nebudou tak dramatické a život ohrožující. Naším úkolem ani není vybírat si, zda budeme dělat to nebo ono. V práci pro druhé raději spolupracujeme s Bohem. Naplňujeme jejich skutečné potřeby a přitom využíváme všechny zdroje, které nám Bůh svěřil.

Ellen Whiteová to v jednom svém známém výroku vysvětluje takto: „Skutečný úspěch při kontaktu s lidmi může přinést jen Kristova metoda. Spasitel se stýkal s lidmi jako ten, kdo chce jejich dobro. Projevoval jim soucit, sloužil jejich potřebám a zís-

kával si jejich důvěru. Pak je vyzval: „Následujte mě.“ ... Je třeba pomáhat chudým, pečovat o nemocné, utěšovat zarmoucené a pozůstalé, poučovat nevědomé a radit nezkušeným. Máme plakat s těmi, kdo pláčou, a radovat se s těmi, kdo se radují.“ (Ellen Whiteová Život naplněný pokojem, str. 66 /MH 143/)

V Ježíšově prvním vyslání učedníků byly tyto dvě oblasti – služba a evangelizace – úzce propojeny. Podobně bychom měli chápat i jeho pozdější velké pověření. Evangelizace – přinášení dobré zprávy o naději, záchraně, pokání, přeměně a Boží všezahrnující lásce – je čin služby. A služba, pokud ji správně chápeme, je evangelizace, hlásání a realizování Božího království takovým způsobem, že si toho lidé na nás všimnou a pocítí to i ve svém životě.

OTÁZKY

1. Přečtěte si L 4,16–21. Měli bychom takto odpovídat na podobné otázky o božství, mesiášství a poslání Ježíše Krista?
2. Proč máme někdy tendenci oddělovat službu a evangelizaci jako dvě různé křesťanské aktivity?
3. Jak řekl Ježíš, evangelium má přinést změnu do života chudých, utlačovaných, zkroušených a lidí bez naděje. Pokud evangelium nemá tyto pozitivní, praktické důsledky, může být vůbec považováno za dobrou zprávu? Proč ano nebo proč ne?

Poslové spravedlnosti a krásy

Ježíšovým vzkříšením se vše změnilo. Taková je samotná podstata křesťanství. Význam toho, co se stalo v ono nedělní ráno po Ježíšově ukřižování, bychom neměli podceňovat, ale ani přeceňovat. Měli bychom však využít každé příležitosti k tomu, abychom si připomněli tuto úžasnou skutečnost a její dopad na náš život, na naše sny i naděje.

Mnohé naše představy o životě a o smrti jsou ovlivněny kulturou, ve které jsme se narodili a v níž žijeme. Také naše názory vznikají obvykle jako reakce na to, co si myslí lidé kolem nás. Už proto si potřebujeme připomínat vzkříšení. Tento příběh je totiž dostatečně silný na to, aby zatřásl našimi názory a tím, co považujeme za samozřejmé. S jeho pomocí můžeme nahlížet na život jinak. A nejen to. Chce nám přímo dát nový život, nové hodnoty a priority.

Vzkříšení má snad největší vliv na to, jak hodnotíme svůj život a postoj k výhrám a prohram. Křesťanský spisovatel Ron Sider to vyjádřil takto: „Ti, kteří pochopí význam prázdného hrobu, si mohou dovolit čelit ztrátám.“ Díky Ježíšově oběti a jeho vítěz-

nému vzkříšení je věrnost vždy důležitější než úspěch, bez ohledu na to, jak tento úspěch hodnotíme. Ježíšovy činy lásky a pokorná smrt tvoří základ nového pohledu na život. „Místo radosti, která se mu nabízela, podstoupil kříž, nedbaje na potupu; proto usedl po pravici Božího trůnu“ (Žd 12,2).

Když pochopíme význam prázdného hrobu, budeme odlišně reagovat na zklamání a prohry, které nás v životě nevyhnutelně potkávají. Už nám nebude záležet na našem image. Nebudeme cítit potřebu být „úspěšní“ nebo důležití. Náš názor už nebude tím, který trumfne všechny argumenty. Nebudeme chtít mít vždy poslední slovo. Protože poslední slovo již bylo vyřčeno.

Nemusíme se znervózňovat našimi výhrami a prohrami. V protikladu k tomu, v čem jsme byli vychováni, realita vzkříšení nás osvobozuje od potřeby vyhrávat okamžitě a za každou cenu. „Naše odpověď na naději věčného života má být taková: Tady a teď se odevzdávám do Božího díla s vědomím, že to, co dělám, má význam přesahující na věčnost.“ (Julie Clawson, Everyday Justice)

Ježíšovo vzkříšení všechno mění. Zmrtvýchvstáním Ježíš změnil chod dějin. Je to záruka nového života a nového, budoucího světa a také začátek nového způsobu života, který už nyní proniká do našeho světa. Boží království je již s námi a mezi námi, i když ne úplně. To je skutečnost, na níž můžeme mít účast již dnes a kterou můžeme podporovat zejména jako poslové spravedlnosti a krásy ve světě.

SPRAVEDLNOST

Věříme, že Bůh bude soudit tento svět a napraví zlo, které se v něm páchá. Proto bychom měli přijmout jeho výzvu ke spravedlivému životu, jenž by byl v souladu se světem, který přijde. V práci i ve službě bližním jsme jeho spolupracovníky. Bůh dodnes slouží světu a připravuje ho na svůj blížící se příchod. Jako Stvořitel, ale také jako Někdo, kdo slyší volání potřebných, Bůh slouží a stará se o celé své stvoření. Pamatuje i na ty, které my možná někdy přehlédneme. „Utištěným dopomáhá k právu, hladovým chléb dává. Hospodin osvobozuje vězně. Hospodin otvírá oči slepým, Hospodin sehnuté napřimuje, Hospodin miluje spravedlivé. Hospodin ochraňuje ty, kdo jsou bez domova, ujímá se sirotka i vdovy...“ (Ž 146,7–9).

Možná se někdy cítíme zdrcení potřebami, které vidíme kolem sebe. Možná na nás doléhají naše vlastní starosti a potřeby. Mysleme však na to, že je to Bůh, kdo je naplňuje – to On dává, vysvobozuje, podpírá, dohlíží a slouží. Je zvláštní, že jedním ze způsobů, které k tomu používá, je zapojení nás lidí. Vybízí nás, abychom

se k němu přidali a pokračovali v díle, které započal; abychom mu sloužili tak, že budeme sloužit druhým.

Služba a spravedlnost mají širší dosah než laskavost a dobrota. Lidé se často ptají, jak mohl Bůh dovolit utrpení. Bůh si nepřeje, aby byl kdokoli zraněný nebo zdrcený. Proto chceme pod jeho vedením pracovat na změně. Nemůžeme sice zcela napravit způsob života v naší společnosti, ale ve spolupráci s Bohem můžeme umenšovat lidská trápení a poukazovat na naději nového života.

Pána Boha můžeme opravdově představit jen jediným způsobem – službou druhým a snahou o jejich dobro, a to v moci vzkříšení a Ježíšova ponížení. „I kdybychom prozkoumali nebesa a zemi, marně bychom hledali mocnější pravdu než tu, která se projevuje ve skutcích milosrdenství vůči lidem, kteří potřebují naše porozumění a pomoc. To je ona pravda Ježíše Krista.“ (Ellen Whiteová, Myšlenky o naději, str. 79 /MB 137/)

KRÁSA

Věříme, že Bůh jako Stvořitel všeho obnoví náš svět do dokonalosti a krásy. Proto bychom měli plnit poslání, které nám dal – starat se o jeho stvoření a podílet se na vytváření krásy. Máme žít tak, aby to bylo v souladu s budoucím světem.

Australský spisovatel Tim Winton v příběhu *Breath* popisuje první dojem ze surfování takto: „Jako chlapec jsem to neuměl vyjádřit slovy. Ale později jsem pochopil, co ten den ovládlo moje představy. Bylo to tak zvláštní, vidět lidi, jak dělají něco nádherného.

Bylo to tak elegantní, a přitom zbytečné, jako by to nikdo nesledoval a ani to nikoho nezajímalo. ... Nikdy se mnou nemluví o kráse. Měl jsem pocit, že dělat něco půvabného je zakázáno... Tanec na vodě byl tou nejlepší a nejdůležitější věcí, jakou člověk mohl dělat.“

Když Winton popisuje surfování jako něco zbytečného, i když krásného, možná přehlédl smysl krásy – to, že ve světě, který Bůh stvořil a který miluje, krása nikdy není zbytečná a marná. Hned na počátku stvoření bylo všechno „velmi dobré“ (Gn 1,31). Starozákonní poezie jásá nad divy Stvořitele. I Ježíš upozorňuje na květiny rostoucí na úbočí (Mt 6,28–30). Krása je vždy letmý dotek Boží moci, dobroty a lásky. Až když si uvědomíme a oceníme krásu, pocítíme v ní otisk Boží nádhery a moci.

Teolog N. T. Wright dokonce tvrdí, že krása je hodnotou, o kterou by měla církev dnes dbát. „Církev by měla znovu probudit svůj hlad po kráse na každé úrovni. Je to nutné a naléhavé. Křesťan má pamatovat na kvalitu stvoření, uvažovat o jeho současné porušenosti a tak, jak může, už předem oslavovat uzdravení světa, samotné nové stvoření.“ (Simply Christian)

V první řadě bychom měli najít způsoby, jak podpořit umění v jeho různých formách v našich sborech a společenstvích. Naše sborové haly se mohou stát výstavním prostorem. Naše bohoslužba může být něco víc než jen zpěv a kázání. Naši umělci potřebují naše modlitby a praktickou podporu. Na společných setkáních

můžeme hovořit o kreativitě a zkrášlování. Musíme dát prostor našim malířům a fotografům, sochařům a básníkům, spisovatelům a filmovým tvůrcům, hudebníkům a vypravěčům příběhů, tanečníkům a hercům, designérům a animátorům, jakož i těm, kdo se věnují různým ručním pracím. Zároveň však smíme očekávat, že naši umělci budou upřímní, radostní, čestní, poctiví, ale i plní naděje na vykoupení.

Naše chápání krásy nemá zahrnovat pouze umělce, ale i lidi jiných profesí, jejichž práci považujeme mnohdy za samozřejmou. Tvůrci krásy jsou i zahradníci, kuchaři, stavitelé, ženy v domácnosti, sadovníci, ošetřovatelé, poradci, surfaři, výzkumníci, naše matky a naši přátelé.

Mezi tvůrce krásy patříme vlastně všichni. S krásou se můžeme setkat a podpořit ji vždy, když uvidíme něco pěkného a oceníme to. Pokud na ni upozorníme a řekneme o ní někomu jinému, staneme se evangelisty krásy a posly Božího království.

Bůh stvořil svět, ve kterém krása nikdy není zbytečná. „Bůh nás obklopuje krásou, aby nás naučil, že na zemi nežijeme proto, abychom hospodařili jen pro sebe, kopali, stavěli, dělali a starali se. Chce, aby Kristova láska prozářila, obšťastnila a zkrášlila náš život. Podobně jako květiny máme službou lásky přinášet druhým radost.“ (Ellen Whiteová, Myšlenky o naději, str. 58 /BM 96/)

K tomu patří to, že krásu budeme vytvářet a oceňovat tam, kde bychom možná jinak byli v pokušení považovat ji za něco zbytečného. Ať už je tvá

kreativita nebo záliba jakákoli – patří mezi ty nejlepší a nejdůležitější věci, které křesťan může dělat.

ŠÍŘENÍ POZVÁNÍ

V úzkém sepětí se službou bližním, spravedlností a krásou získá naše poslání nový rozměr. N. T. Wright to vyjádřil takto: „Máme spolupracovat s Bohem v uskutečňování spravedlnosti a krásy a tak už nyní různými způsoby zpřítomňovat Boží obnovený svět. Středobodem všeho má být osobní pozvání Ježíše Krista adresované každému dítěti, ženě i muži.“ (Surprised by Hope) V těchto slovech zaznívá odlišný způsob chápání našeho poslání. Co kdybychom evangelizaci chápali jako pozvání žít, jako žít Ježíš, jednat spravedlivě a oslavovat krásu v našem přítomném i budoucím světě?

Vzkříšení a definitivní vykoupení stvoření je Božím dílem. Posláním církve je už nyní se angažovat v tomto díle prostřednictvím různých úkolů, které plníme jako sborové společenství. Z něj by se měl takový život prozářený nadějí šířit dále do společnosti – do rodin, na pracoviště a do všech vztahů a setkání.

Není to vždy lehké. Pavel nás ujišťuje, že záleží na skutcích lásky, spravedlnosti a krásy a že evangelizace je důležitá. Tím už teď podporujeme budování Božího království, které v plnosti přijde až v budoucnosti.

Paradoxem je, že v našem chápání vzkříšení nemůžeme prohrát. Patnáctá kapitola Prvního listu Korintským je jednou z nehlubších novozákonních pasáží týkajících se významu vzkříšení

a naděje na věčný život. Je to velkolepá, místy až nadnesená filozofická debata, kterou Pavel končí pozoruhodnou praktickou poznámkou: „A tak, moji milovaní bratři, buďte pevní, nechte se zviklat, buďte stále horlivější v díle Páně; vždyť víte, že vaše práce není v Pánu marná“ (1K 15,58).

Když budeme žít jako součást Božího království, postupně získáme potřebný odstup od okolního světa. I nadále však budeme prožívat i těžké chvíle. Při službě bližním se vystavujeme riziku, že budeme zklamáni. Ve snaze stát na straně práva a spravedlnosti můžeme být někdy frustrováni. Naše pokusy o kreativitu a krásu se možná mnohým nebudou zamlouvat. Když však v moci vzkříšení působíme na okolí v souladu s Božím královstvím, nic z toho, co děláme, nebude zbytečné.

OTÁZKY

1. Proč podle tebe křesťané někdy přehlížejí výzvu k tomu, aby hledali a uskutečňovali spravedlnost a krásu v tomto světě?
2. Jaké aktivity, projekty nebo služby bys nyní zahrnul do toho, co podporuje spravedlnost a krásu, už ať ve větším, nebo menším rozsahu, i když možná předtím jsi o tom takto neuvažoval?
3. Co víc můžeš udělat pro rozšíření spravedlnosti a krásy ve svém sboru a okolí?

Únik, nebo zdroj energie?

Mezi příčiny dlouhodobé kritiky náboženství – a zvláště křesťanství – patří tvrzení, že víra odvrací pozornost věřících od života v přítomnosti k vytouženému budoucímu lepšímu životu, ať je definován jakkoli. Podle tohoto názoru je soustředěnost věřících na nadpozemský život určitou formou úniku před skutečností, v důsledku čehož se tito lidé stávají méně prospěšnými pro svět a společnost, ve které žijí. Zaslíbení „blažené budoucnosti“ prý otupuje citlivost věřících na radosti a starosti přítomného života.

Jako věřící jsme často terčem takového kritiky. Někdy dokonce my sami kážeme a praktikujeme podobné stanovisko. Známe mnoho příběhů upřímně věřících lidí, kteří byli natolik ovlivněni výzvou ke svatosti nebo bezprostřední hrozbou konce světa, že ve snaze být dokonalí a připraveni se úplně stáhli z aktivního společenského života.

ZASLÍBENÍ, KTERÉ ZMĚNÍ DNEŠEK

Takovému oslabení důvěry je snad nejvíce vystaveno křesťanství pro svůj silný biblický důraz na zaslíbení o druhém příchodu Ježíše Krista a naději na

věčnost v dokonalém světě. Musíme připustit, že tato zaslíbení opravdu obsahují určitý prvek „úniku“.

Náš svět je hříšné, porušené a tragické místo. Bylo by absurdní netoužit po novém a lepším světě. Jak jsme již slyšeli od Pavla, celé stvoření „sténá“ po obnově, a „nejen to: i my sami, kteří již máme Ducha jako příslib darů Božích, i my ve svém nitru sténáme, očekávající přijetí za syny, totiž vykoupení svého těla“ (Ř 8,23). Právě to, co je kritizováno jako „únik“, je podstatou zaslíbení. Není špatné ani pošetile toužit po tom, aby již nastal čas, kdy Bůh ustanoví spravedlivý svět, ukončí všechnu nespravedlnost, bolest a smutek a současný zmatek naplněný strachem nahradí svým spravedlivým královstvím.

Ve svém kázání o konci světa (Mt 24 a 25) Ježíš nejprve vysvětluje, že potřebujeme uniknout. Připomíná, že „kdyby nebyly ty dny zkráceny, nebyl by spasen žádný člověk“ (Mt 24,22). Ale to je jen úvod k jeho výkladu těchto Božích zaslíbení. Zaměřit se výlučně a hlavně na aspekt úniku v křesťanské naději do budoucna je v případě křesťana i jeho kritika neúplné.

V Mt 24 Ježíš opakuje příkaz bdít v souvislosti se zaslíbením o svém návratu. Tuto myšlenku objasňuje v druhé polovině kázání zaznamenané u Matouše 25. Zde jsou zachyceny tři příběhy o tom, jak by měl věřící „čekat“ na Ježíše. Toto čekání nemá být pasivní ani únikové. Vyžaduje spíše aktivní zapojení do života společnosti a pomoc druhým.

První příběh je o deseti družících – neboli o moudrých a bláznivých pannách (Mt 25,1–13). Toto podobenství zdůrazňuje potřebu již teď si vybudovat duchovní zdroje. Je to užitečné pro současný život a zároveň je to příprava na život s Bohem v novém světě. Hlavní důraz je však kladen na současnost. Na to, co máme dělat – s ohledem na možné zpoždění „ženichova“ návratu.

Druhým příběhem je podobenství o třech služebnících, které známe i jako podobenství o hřivnách (Mt 25,14–30). Každý ze služebníků obdrží jinou částku peněz. Tato částka představuje materiální zdroje a příležitosti, které jsme všichni dostali v různé míře. Než se pán vrátí, mají je služebníci používat ve prospěch svého pána. Při jeho návratu vydají počet z toho, jak nakládali s tím, co dostali. Dva sloužící se věrně snažili svých hřiven využít. Třetí se příliš bál, a proto svůj dar nepoužil. Pán ho pokáral a vyhodil jej z domu. Tento příběh se soustředí na čas mezi Ježíšovým odchodem a návratem. V tomto období jde o to, abychom co nejlépe využili zdroje a příležitosti, které máme.

Třetí příběh známe jako podobenství o ovcích a kozlech. Nemá nic

společného s tříděním ani sečtením dobytka (Mt 25,31–46). Toto podobenství nás upozorňuje na to, že je velmi důležité, jak nyní žijeme a jak se chováme k sobě navzájem i k těm, kterým se nedaří tak dobře jako nám. Je to vyvrcholení Ježíšova kázání. Na začátku 24. kapitoly se ho Ježíšovi následovníci zeptali: „...jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku!“ Ježíš jako by jim odpověděl: *Nejvíc záleží na tom, jak žijete a jak dobře se budete chovat k ostatním lidem.*

Zaslíbení o druhém příchodu a o nové zemi nemá být pro nás pokušením k egoistickému úniku, ale výzvou ke změně způsobu života, ke službě a zájmu o lidi kolem nás. Ježíšovo zaslíbení „naplňuje přítomnost nadějí a posiluje. Budoucnost dává význam a smysl současnosti. Proto chceme sloužit, naplňovat potřeby druhých a přetvářet společnost. Křesťanská naděje má dalekosáhlý dopad na společnost. Díváme se zpět, abychom viděli, jaké zaslíbení jsme dostali; hledíme dopředu, abychom viděli, jak se naplní. Již nyní jednáme ve světle toho, co se teprve stane.“ (Peter Jensen, *The Future of Jesus*)

ŽIVOT VE SVĚTLE NADĚJE

Skutečnost je taková, že naše budoucí očekávání výrazně ovlivňuje to, jak žijeme v přítomnosti. Odmítáme zkreslené pojetí věřícího jako někoho, kdo je soustředěn jen na jakousi věčnou blaženost. Zdravé spoléhání se na Boží zaslíbení o budoucnosti by nás mělo naopak podnítit k aktivní účasti na dění na tomto světě a k bohatému a hlubokému životu.

Adventistům se také někdy říká „lidé naděje“ – podle toho, že očekávají Ježíšův příchod a jeho království. Tato naděje se neupíná na nějaký vzdálený světelný bod. Právě naopak, týká se více dneška než zítřka. Zatímco naděje hledí do budoucna, správné chápání naděje osvětluje a mění přítomnost. S takovou nadějí už teď začneme žít tak, jak to očekáváme v budoucnosti. Již nyní bude náš život odpovídat tomu, co čekáme, že se jednoho dne stane.

Protože věříme, že Boží spravedlivý záměr se nakonec stane pro lidstvo realitou, má smysl si už nyní podle toho zařídit svůj život. Víme, že Bohu záleží na tom, co se stane „těm nejmenším“ (Mt 25,40.45). Proto bude i nám záležet na těch, kteří jsou jeho lidem. Víme, jaké politické, ekonomické, kulturní a společenské vlivy působí ve společnosti. Víme i to, že nespravedlnost ve všech jejích formách bude zavržena. Proto žijeme tak, aby to, jak sloužíme, odpouštíme a milujeme, bylo v jasném a zásadním protikladu k tomu, co nás obklopuje. Svým životem, svědectvím, vlivem a svou přítomností se snažíme mařit zlo v našem světě. Víme, že tyto síly a systémy jsou pouze dočasné. Bez ohledu na to, jak silné a neohrožené se nám možná zdají, nebudou mít poslední slovo.

Nemůžeme popřít, že v Ježíšových zaslíbeních o druhém příchodu je prvek úniku. Je dobře, že se můžeme ve světě naplněném zármutkem a bolesti těšit na lepší místo a lepší život. Na základě Božích zaslíbení víme, že se tak stane. Ale to teprve přijde.

Pro nás je důležité, aby tato zaslíbení změnila náš pohled na dnešek a pomohla nám správně reagovat. Jsme vyzýváni k tomu, abychom se zajímali o tento svět, všemi prostředky se stavěli proti zlu, které je kolem nás, abychom posilovali bratry a sestry, kterým někdo ublížil, zajímali se o to, co se děje ve světě, oslavovali dobro a lásku, se kterou se setkáme, a šířili naději vyjádřenou v těchto zaslíbeních.

I když se nám možná naše úsilí zdá nejisté a malé, spolupracujeme s Bohem. Začneme pracovat na obnově světa, jaký jednoho dne stvoří. Ježíš řekl: „Odcházím – a přijdu k vám“ (J 14,28). Zkuste žít tak, jako by se to mělo stát už dnes – a uvidíte ten rozdíl.

NADĚJE NA SOD

Abychom skutečně docenili význam Božích zaslíbení a rozhodli se žít jinak, potřebujeme se dívat na svět Božíma očima. Když Bible mluví o soudu, největší důraz dává na dobrotivost a naději, kterou Boží soud přináší. C. S. Lewis ve své knize *Reflection on the Psalms* píše, že biblické spisy žalmů a proroků „jsou plné touhy po soudu. Prohlášení, že soud se blíží, považují za dobrou zprávu.“ Jsou hlasem utlačovaných a zapomenutých, kteří volají po tom, aby se zlo napрави- lo a jejich stížnosti byly vyslyšeny.

Ozývá se v nich také prosba, aby si někdo všiml zla, které je pácháno na tomto světě. Ten Někdo našťestí existuje. Těžce se vyrovnáváme s utrpením, útlakem a různými tragédiemi. Ještě hůř však snášíme bezpráví a potupu, které zůstanou nepovšimnuty.

Právě o tom píše autor biblické knihy Kazatel. Tato kniha sotva zapadá do čtených pokusů o jasnou formulaci víry. Na stránkách této starověké literatury se ozývá filozofický výkřik „marnost nad marnost“. Jedna hodnota a činnost po druhé jsou v různých aspektech života považovány za něco, na co se nevyplatí vynakládat žádné úsilí. Námahu, bohatství, moudrost a rozkoš považuje autor této knihy za bezvýznamné. Stírá se dokonce i rozdíl mezi dobrem a zlem: „Další pomíjivost, která se na zemi vyskytuje: Jsou spravedliví, které jako by poznamenalo dílo svévolníků, a jsou svévolníci, které jako by poznamenalo dílo spravedlivých. Řekl jsem si, že i to je pomíjivost“ (Kaz 8,14).

Na konci svého výčtu však dojde k náhlému zvratu. Po zmínce o mnoha marnostech filozof poznamenává, že to všechno bude soudit Bůh. Proto nic není zbytečné a bezvýznamné. Ve skutečnosti na všem záleží. Proto „Boha se boj a jeho přikázání zachovávej“ – ve smyslu miluj a cti Boha, nauč se jednat spravedlivě a usiluj o dobro (Kaz 12,13.14).

Naděje na soud souvisí s naším přesvědčením týkajícím se Boha, života i světa, ve kterém žijeme. Bible připomíná, že žijeme ve světě, který stvořil Bůh a který miluje. Tento svět je však porušen. Prostřednictvím života a smrti Ježíše Krista v něm Bůh hodlá uskutečnit svůj plán obnovy. Dějiny našeho světa ukazují na to, že lidstvo zbloudilo. Mnozí upadli do zkaženosti, která je důsledkem vítězství zla. Boží soud je proto klíčová událost v procesu nastolení spravedlnosti na

tomto světě. Pro ty, kteří touží, aby zlo již skončilo, je to dobrá zpráva. Tuto naději nedoceňujeme jen tehdy, když neslyšíme a nevidíme ty, kteří jsou ponižováni, týráni a zneužíváni.

Tato perspektiva nám pomáhá nejen nově docenit naději na Boží soud, ale mění i náš pohled na druhé. „Lidé, kteří věří, že Bůh převrátí svět vzhůru nohama – jak to vyjádřila Maria ve svém chvalo zpěvu: ‚mocné sesadil z trůnu a vyvýšil ponížené a pokorné‘ (L 1,46–55) – nebudou v současnosti zaostávat v aktivitách, které mění svět.“ (N. T. Wright, *Surprised By Hope*) Těšíme se na splnění zaslíbení, že Bůh bude soudit tento svět. Připojme se k němu ve snaze definitivně a navždy zřídit spravedlnost. Naděje na soud začne už dnes měnit svět, i když možná jen v náznacích a zdánlivě v malém rozsahu.

Začít se dívat na svět Božíma očima je velká změna. David James Duncan končí svůj doslov k 20. výročí vydání *The River Why* tvrzením, že tato víra a naše chápání Božích záměrů v současném světě by měly tvořit základ našeho způsobu života: „Věda, že spravedlnost je nezbytná a není v lidských rukách, chci se nakonec zeptat: Proč soudit? Proč nenávidět a vztekat se? Proč raději nesloužit – kdekoliv, jakkoliv a tak dlouho a vděčně, jak jen to jde?“

OTÁZKY

1. Proč jsou podle vás křesťané někdy kritizováni za to, že se málo zajímají o to, co se děje kolem nich? Myslíte si, že je taková kritika namístě?
2. Jak bys vysvětlil to, že víra v Ježíšův druhý příchod tě dnes motivuje sloužit druhým?
3. V jakém smyslu jsou zaslíbení o Božím soudu dobrou zprávou? Nebo jsou pro tebe spíše hrozbou?

Trojandělské poselství

Oficiální věroučné články Církve adventistů sedmého dne jsou formulovány do přibližně čtyř tisíc slov. Poselství tří andělů ze Zjevení 14 se však týká jen část jedné věty čítající třináct slov plus biblický odkaz. Ani v knize Zjevení není zmínka o trojandělském poselství nijak rozsáhlá: tvoří ji pouhých šest vět. Během návštěv našich sborů jsem však pochopil, že tito tři andělé mají pro naši identitu a poslání větší význam, než si myslíme. Od barevných vitráží v oknech našich největších modliteben až po obálky církevních časopisů, od vybledlých církevních znaků až po čerstvě namalovaná loga, symbol tří andělů se všude na světě objevuje jako motiv typický pro adventismus.

Tři andělé jsou také důležitou součástí dějin naší církve. Přes padesát let po prvním kázání, které vyvolalo adventní hnutí, Ellen Whiteová opakovaně zdůrazňovala význam šíření poselství tří andělů. Na své čtenáře a posluchače naléhala: „Stále se mají zvěstovat všechna tři poselství. Dnes je právě tak důležité opakovat je těm, kteří hledají pravdu, jako tomu bylo kdysi.“ (Counsels to Writers and Editors, str. 26.27) Nemůžeme účinně

zvěstovat evangelium, pokud vynecháme poselství tří andělů.

Podobně jako jiné oblasti našeho duchovního života a víry, i toto poselství nám může zevšednět a stát se jen prázdnou frází. Opakováním může ztratit na své naléhavosti, čímž se „přítomná pravda“ změní jen na obyčejnou informaci.

Měli bychom se znovu vážně zamyslet nad tím, jak máme seřazené priority. Pokud je pro nás něco důležitého, najdeme si čas k tomu, abychom nad tím přemýšleli. Budeme věci nově promýšlet a klást si další otázky. Neznamená to, že musíme nutně opustit naše dosavadní chápání. Měli bychom se však vracet k samotnému textu, abychom zjistili, zda v něm neobjevíme něco, čeho jsme si možná nevšimli a co nám pomůže zkompletovat náš obraz o Božím poselství.

Možná vás hned napadla jedna z otázek, kterou jste si dříve nepoložili: Proč jsou ti andělé právě tři? Bible se o andělech zmiňuje na více místech, ale jen tito andělé ve Zjevení 14,6–12 vystupují spolu a mají specifické poselství, které na sebe navazuje. Proč jsou tedy tři?

Jedna možnost je, že jde o literární metodu známou jako ztrojnásobení. S tímto způsobem vyprávění příběhu nebo vysvětlování určité nauky se setkáváme v různých literárních formách. Bývá definován i jako teze, antiteze a syntéza.

Pokud někdo váhá, zda má poselství tří andělů číst podle nějakého literárního modelu typického pro příběhy, měl by si uvědomit, že Bible sama je jedním velkým vyprávěním – příběhem o Bohu a jeho jednání s lidmi od stvoření až po konečnou obnovu této země. Pokud se naučíme ji takto číst, brzy si uvědomíme, že i my jsme součástí tohoto příběhu. Je to zároveň příběh, do kterého můžeme „vtáhnout“ i druhé a spojit je tak s Božím příběhem.

PRVNÍ ANDĚL – SVĚT VZEŠLÝ

Z RUKOU STVOŘITELE

(Zj 14,7)

V biblických příbězích se jako refren stále opakuje Boží výzva, aby se k němu jeho lid navrátil a dal jej opět na první místo ve svém životě. V těchto výzvách se odráží nestálost naší lidské přirozenosti. Často upouštíme od našich nejlepších předsevzetí a cílů. Čas od času se proto znovu potřebujeme na naší duchovní cestě zoriento- vat a nasměrovat k Bohu – Stvořiteli a Dárci všeho dobrého. Bůh zasahuje každou generaci novým způsobem, oslovuje lidi v době, na místě a za okolností, v nichž se právě nacházejí.

Boží požadavky však vždy převyšují naše odevzdání i nejupřímnější rozhodnutí. A právě o tom je výzva „bojte se Boha a vzdejte mu čest“, kte-

rou opakuje první anděl ze Zjevení 14. Verš 6 spojuje toto poselství s „věčným evangeliem“.

Anděl nás vyzývá, abychom se neustále učili lépe žít, milovat a uctívat Boha. Občas strávíme tolik času a energie polemizováním nad tím, co je na našem uctívání „dobrého“ a co „špatného“, že zapomeneme na to, že skutečnou hodnotu nemá to, co děláme my, ale to, co vykonal Bůh: „V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás a poslal svého Syna jako obět smíření za naše hříchy“ (1J 4,10).

V souvislosti s tím vyvstává otázka: Pokud celé stvoření, vykoupení a obnova mají podle Bible svůj původ v Bohu, proč nás stále vyzývá, abychom se k němu vrátili? Pokud je Bůh takový, jak říká, proč mu tak záleží na tom, abychom ho uctívali a klaněli se mu?

Výzva klanět se Bohu je jen dalším projevem Boží lásky k lidem. Někteří tvrdí, že tento svět nebude lepší, pokud více lidí neuposlechne výzvy prvního anděla – mít v úctě Boha a klanět se mu. Toto poselství nás vybízí, abychom radikálně přehodnotili své chování k sobě navzájem i k okolnímu světu. Proto je výzva adresována „každé rase, kmeni, jazyku i národu“ (Zj 14,6). Ne proto, aby se Bůh cítil lépe, ale proto, že chce pro své stvoření to nejlepší.

V tomto smyslu je poselství prvního anděla také konstatováním, že náš svět je ve své podstatě dobrý. I když je v něm mnoho zla, stále odráží Boží slávu, dobrotu a velikost. Ve světě přírody, v kulturách národů i v projevech

lidskosti můžeme vnímat stopy samotného Stvořitele.

Je smutné, že jako Boží lid nereagujeme při pohledu na projevy Boha mezi námi vždy správně. První anděl ze Zjevení 14 nás vybízí, abychom to dělali lépe. „Při obnově stvoření je nejdůležitější ujištění, že když Bůh stvořil tento svět, označil jej za ‚dobrý‘. A stá-le je na něm mnoho dobrého.“ (Rob Bell, Velvet Elvis, str. 170)

Generace před námi zdůrazňovaly jistotu evangelia a naléhavost soudu. První anděl nám připomíná Boží vý-zvu uctívat jej jako Stvořitele, Pána a Vykupitele – pro naše dobro, pro dobro tohoto světa i celého vesmíru.

DRUHÝ ANDĚL – PADLÝ SVĚT

(ZJ 14,8)

Douglas Coupland ve své knize *Life After God* popisuje záběry ze zoologické zahrady v Miami na Floridě, která zůstala po hurikánu zaplavena. „V reportáži se objevila scéna, ve které různé druhy kachen plavou mezi troskami, aniž by je to jakkoli vyvádělo z míry. Se stejným klidem trosky překračovali elegantní ptáci na vysokých nohou. Nikdo z nich neměl povědomí o tom, že by tyto ruiny byly něčím nepatřičným. Patřily do jejich světa.“ Tento popis se dobře hodí na situaci, v jaké se nacházíme i my.

Většinou klidně plaveme mezi troskami tohoto světa. Díváme se na zka-ženost, tragédie, zármutek a zlo, které nás obklopují. Jsme v pokušení se domnívat, že je to ten „správný svět“. Zjišťujeme, že je téměř nemožné představit si život bez přítomnosti a vlivu zla. Zlo považujeme za něco samozřej-

mého. Už si ani neuvědomujeme, že mnoho z toho, s čím jsme na první pohled spokojeni, je v podstatě špatné.

A pak najednou dojde k nějaké události, která nám připomene skrytou zlobu a zlo, a my se tím cítíme zaskočení. Osobní ztráta, tragédie v národě, přírodní katastrofy nebo násilnosti odhalí hříšnost a porušenost tohoto světa, vyjevující se v hrozivých novinových titulcích i v tichém zoufalství našeho individuálního zklamání a beznaděje...

Na tuto skutečnost upozorňuje poselství druhého anděla ze Zjevení 14. Na tomto světě není všechno tak, jak by mělo být. Vlastně je v něm něco beznadějného, nebezpečného a ďábelsky zlého. Na počátku našeho příběhu existoval nádherný svět, který stvořil mocný a laskavý Bůh. Pak se v něm však objevilo zlo. Nyní „plaveme“ mezi „radioaktivním odpadem“. Nevyhnutelným důsledkem je totální beznaděj a sebezničení.

Když se podíváme pravdě do očí, musíme uznat, že tato zkaženost a porušenost je přítomná i v našem nitru. Pohotově dokážeme vyjmenovat zlo, které vidíme kdekoli jinde. Spíše než zaměřit pozornost na nápravu zla kolem nás, měli bychom vyznat svá selhání a připustit, že přinejmenším semínka téhož zla vidíme i v našich myšlenkách a činech.

Tento příběh dnešních dní se také odehrává ve velkém obraze našeho světa. V přítomnosti zla mají mocenské struktury světa, ve kterém žijeme, tendenci jít proti Bohu, jeho lidu a jeho záměru s tímto světem. Politické, ekonomické, náboženské a sociální

systémy upřednostňují porušenost. Útlak, násilí a nespravedlnost v lidských dějinách mají příliš očividné důsledky. Jako Boží lid musíme aktivně čelit silám zla v tomto světě, které usilují rozvracet, zneužívat a ničit vše, co Bůh stvořil a označil jako „dobré“.

Systémy tohoto světa navíc útočí i na naši věrnost. Staví se do pozice, která patří jen Bohu jako našemu Stvořiteli a Vykupiteli. Bible často používá dva obrazy, kterými popisuje způsob, jakým zlo působí v tomto světě. Tím prvním je cizoložnice, která nás svůdným šeptáním svádí k sobeckým požitkům a přepychu. Vybízí nás, abychom si užívali života a vytěžili ze světa co nejvíce pro sebe. Druhým vyobrazením působení zla je šelma. Vyžaduje pozornost, vyhrožuje. Často používá násilí ve snaze vynutit si svou vůli. Zosobňuje režim, ve kterém přežijí jen silní.

„A slyšel jsem jiný hlas z nebe: „Vyjdi, lide můj, z toho města, nemějte účast na jeho hříších, aby vás nestihly jeho pohromy““ (Zj 18,4). Bůh nám nechce nahnat strach, jen nás ve své lásce varuje před tím, jak nakonec zlo skončí. Zlo nemůže trvat věčně.

Ve chvíli, kdy jsme v pokušení přehlížet strašnou realitu našeho světa, z nebe zaznívá hlas druhého anděla a vyzývá nás, abychom si uvědomili zkaženost, v níž žijeme, a svůj zrak pozvedli nad ruiny, které nesprávně považujeme za skutečný svět, k „věčnému evangeliu“.

TŘETÍ ANDĚL – OBNOVENÝ SVĚT

(Zj 14,9–12)

První a druhý anděl jasně ukazují rozdíl mezi Božími požadavky a po-

rušeností využívanou mocenskými systémy tohoto světa – mezi dobrem a zlem. Třetí anděl před nás klade nutnost jednoznačně se rozhodnout. Budeme věrní Božímu království, nebo systému tohoto světa? Jsme součástí nespravedlivého chodu světa, nebo Božího řešení?

V biblických dějinách Bůh často vyzýval lidi, aby byli jeho posly. Aby se stali součástí pokračujícího příběhu evangelia. Aby pracovali pro dobro tohoto světa, tak aby se v něm mohlo projevit Boží království. Aby stáli na straně pravdy a dobra a čelili téměř drtivé síle zla. Toto volání opakuje třetí anděl ve Zjevení 14. kapitole.

Rozhodnutí, ke kterému nás vede poselství třetího anděla, má své důsledky. Boží lid je povzbuzován, aby vydržel a setrval tváří v tvář problémům, zkouškám a pronásledování, které nějaký čas potrvají. Úděl těch, kteří si zvolili „porušenost“, je strašný.

Často se vyhýbáme zmínkám o Božím hněvu. Na první pohled nám to nezapadá do našeho chápání Boží lásky. Je to však jen příznak toho, že i my jsme v jisté míře spříznění se zlem. Jistý pisatel po setkání s hrůzami války poznamenal: „Myslel jsem, že bych se měl vzbouřit proti Bohu, který se nerozzlobil při pohledu na zlo světa. Bůh se nehněvá přesto, že je láska. Bůh se hněvá proto, že je láska.“ (Miroslav Volf, *Free of Charge*, str. 139) Když si uvědomíme skutečnou hloubku zla, pochopíme, že pokud má všude zavládnout dobro, zlo – a s ním všichni, kteří se pro něj rozhodnou, musí být zcela zničeni.

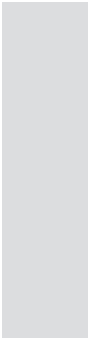
Třetí anděl nám dává věčnou perspektivu. Protože zlo je jen dočasné, jsme vyzýváni k tomu, abychom se proti němu postavili ve všech jeho formách. Je zajímavé, že jako protiklad hněvu anděl neuvádí slávu, ale trpělivost a věrnost. Zdá se, že v první řadě nám nemá jít o to, abychom „unikli“ zlému, ale abychom se rozhodli za všech okolností žít jako věrný Boží lid. Někdy je výzva „setrvat“ – být „ostatkem“ – špatně pochopená jako výzva k posvěcené exkluzivitě, ba dokonce k trvalé pasivitě. Opak je pravdou. Je to výzva sloužit a hledat dobro pro druhé, ať je to kdokoli, byť by se nacházel v samém středu zla, nespravedlnosti a tragédií tohoto světa. Možná tato trpělivost – žít podle Božích příkazů a následovat Ježíše – dokonce znamená prorockou netrpělivost s padlými mocnostmi, systémy a zlom v našem světě.

Pro Boží lid, stejně jako pro všechny lidi, začíná toto budoucí Boží království již nyní. Plnost však dosáhne, až když Bůh obnoví tento svět (Zj 21,1–5). Naším posláním je přinášet poselství o obnově. Máme varovat druhé, že jejich rozhodnutí sahá až k branám věčnosti.

V kontextu věčného evangelia i Božího zaslíbení o soudu, v souvislosti s jistotou evangelia a výstrahou před sebeuspokojením a mnoha dalšími pokušeními zla, jsme vyzýváni hledat dobro, stát na straně dobra a sloužit tomuto světu, jako sloužil Ježíš (L 4,18.19).

OTÁZKY

1. Čím se poselství tří andělů odlišuje od jiných kázání, článků nebo knih, které si lze o těchto verších přečíst?
2. Které aspekty poslání a služby vidíme v poselství tří andělů?
3. Co znamená žít jako Boží lid v dnešní společnosti? Co je podle tebe nejdůležitější?

NATHAN BROWN je knižní redaktor církevního nakladatelství v Austrálii. Je autorem pěti knih, včetně *I Hope* (Doufám) a *7 Reasons Life is Better With God* (Sedm důvodů proč je lepší život s Bohem). V současné době přispívá každý měsíc svými příběhy do internetového časopisu www.SpectrumMagazine.org. Nathan je jedním z organizátorů Manifest Creative Arts Festival (www.artsmanifest.info). Pracoval na mnoha projektech australské pobočky ADRA. Zároveň pokračuje ve studiu na univerzitě, hraje basketbal, pomáhá své ženě s prací na zahradě a chodí se svým velkým psem na pravidelné procházky.

PAN-EUROPEAN ADVENTIST YOUTH CONGRESS

S E R B I A

30 JULY - 04 AUGUST
NOVI SAD 2013

Přihlášení je možné do 31. března 2013!

aycongress.org

Vlastimil Furst: Co když Bible nelže?

Kniha vznikla spoluprací autora s mladými lidmi a přístupnou formou se věnuje otázkám, které si pokládají všichni, kdo chtějí prožívat opravdovou víru. Najdete v ní témata, která vás možná napadla, ale mysleli jste si, že není možné na ně najít jednoduchou odpověď.

K přijetí víry nestačí vyrůst v křesťanském společenství, je třeba najít si osobní cestu k Pánu Bohu. Udělejte si čas na dvacet čtyři krátkých kapitol: každou přečtete za pouhých 15 minut – a přesto mohou změnit váš život.

Nakladatelství Advent-Orion / Roztocká 5, Praha 6 / Tel. 233 321 621

www.adventorion.cz

NATHAN BROWN: OŽIVENÍ, KTERÉ STOJÍ ZA TO. Přednášky Modlitebního týdne mládeže 2013

Odpovědná redaktorka Michaela Hrachovcová.

Grafická úprava Jan Dobeš. Fotografie na obálce Photos.com. Vytiskla tiskárna ARTRON s.r.o., Boskovice.

Vydal Advent-Orion, s.r.o., Praha. První vydání, 2013. ISBN 978-80-7172-856-6